

MANU

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq
Forældremøde

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq - Ilitsersuut
MANU Forældremøde - Vejledning

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq najoquttassiaavoq Namminersorlutik Oqartussanut suliarineqartoq uannga: S/I God Barndom i 2018.
MANU Forældremøde er et koncept udviklet for Selvstyret i Grønland af S/I God Barndom i 2018

ISBN: 978-87-970309-6-7

© S/I God Barndom

Najoquttassiamik inerisaasut, allattut aqqissuisullu | Konceptudvikling, tekst og redaktion:

Camilla Brandi Anshøj, cand.pæd.
John Andersen, cand.psych.
Else Guldager, sundhedsplejerske, ph.d.

Suliniummik aqutsisut | Projektledelse:

Rikke Louise Kuhn, MANU Suliniummik aqutsisoq | MANU projektleder
Elna Bro, MANU-mi meeqgerisoq | MANU sundhedsplejerske

Suleqatigiit | Arbejdsgruppe:

Juliane Dalager, perorsaasoq, ukiumikkut akuleriinnut meeqgerivimmi pisorta
Pædagog, leder i integreret daginstitution
Majken Vith Tangkjær, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi
AC-fuldmægtig i Socialstyrelsen
Mitdlaraq Motzfeldt Olsen, perorsaasoq, ukiumikkut akuleriinnut meeqgerivimmi pisortaq
Pædagog, leder i integreret daginstitution
Nivé Heilmann, Peqatigiiffimmi Kalaallit Meerartaanni suliniummik aqutsisoq
Projektleder i Foreningen Grønlandske Børn
Sofie Sørensen, perorsaanikkut siunnersorti
Pædagogisk konsulent
Tupaarna Frederiksen, perorsaasoq
Pædagog

Nutsernera | Oversættelse: Kunuunnguaq Fleischer

Iloqqarnera | Layout: Eks-Skolens · Grafisk Design & Tryk
Ilusilersuisoq | Design elementer: Maria Motzfeldt. Marivik
Titartagartalersuisoq | Illustration: Christian Rex
Naqinneqarfia | Tryk: Eks-Skolens · Grafisk Design & Tryk

Oqaatsitigut aqqissuisoq | Sproglig redaktion:

Malene Grue, cand.mag., tusagassiortoq | journalist
Else Løvstrøm, tusagassiortoq | journalist

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq annertunerusumik paasisaqarfiginiarukku:

For yderligere oplysninger om MANU Forældremøde:

www.manu.gl
www.peqqik.gl
www.god-barndom.dk

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq ataatsimiinnernut Kalaallit Nunaannit aallaaveqartunut atorqeersinnaavoq. Atortussianik ilaannilluunniit allatut atuneq allakkatigut akuerineqaaarluni aatsaat pisinnaavoq.

MANU Forældremøde må anvendes til møder, der er forankret i Grønland. Al anden brug af materialet eller dele heraf kræver skriftlig tilladelse.

Imarisai

Siulequt	6
MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq.....	8
MANU sunaava?.....	8
MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq.....	8
Illit ataatsimiinnermik aqutsisutut inissisimanissat.....	8
Atortussatit.....	10
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanera.....	10
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup piareersarnera.....	10
1. MANU Meeqqap pisariaqartitai pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsineq	18
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa.....	18
Ataatsimiinnerup ingerlanera.....	18
PP 1: Meeqqap pisariaqartitai pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup tikilluaritsi.....	20
PP 2: Titartakkanik filmilialq.....	22
PP 3: Meeqqap pisariaqartitai pillugit suut ilisimavigit?.....	24
PP 4: Kaammattuineq – misigisat, unamminartut, ilisimasat aamma oqaatsit.....	26
PP 5: Allanik peqateqarnerq – angajoqqaat, inersimasut aamma meeqqat allat.....	28
PP 6: Unikaallanneq.....	30
PP 7: Isumassuineq tuppallersaernerlu.....	32
PP 8: Meeqqap peqqissusaanik ikorfartuisumik nerisat imikkallu.....	34
PP 9: Meeqqap tunngaviusumik pisariaqartitai – sininissaq aamma timikkut isumassugaaneq.....	36
PP 10: Inuulluaritsi, ullumimullu qujanaq.....	38
2. MANU perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsineq	40
Perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa.....	40
Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanissaa.....	40
PP 1: Perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup tikilluaritsi.....	42
PP 2: Titartakkanik filmilialq.....	44
PP 3: Suna maannakkorpiaq eqqarsaatigiviuk?.....	46
PP 4: Nuannaarutissat amerlanerit – unamminartut ikinnerit.....	48
PP 5: Meeqqanik perorsaaneq pillugu suut ilisimavigit?.....	50
PP 6: Unikaallanneq.....	52
PP 7: Ataatat aamma anaanat.....	54
PP 8: Aanaa/aataakkut.....	56
PP 9: Suut allaaneruserumik iliuusereruseruppigit?.....	58
PP 10: Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq.....	60
3. MANU Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsineq	62
Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa.....	62
PP 1: Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup tikilluaritsi.....	64
PP 2: Titartakkanik filmilialq.....	66
PP 3: Qitornat pillugu sulisunik qanoq suleqateqartarpit?.....	68
PP 4: Suleqatigiinneq meeqqanut qanoq pingaaruteqartigiva?.....	70
PP 5: Suleqatigiinneq pitsaanerulersinniarlugu qanoq iliorsinnaavugut?.....	72
PP 6: Unikaallanneq.....	74
PP 7: Ataatsimooqatigiiffiit assigiinngitsut.....	76
PP 8: Ataatsimooqatigiiffiit nutaat pillugit isumaqatigiissutit.....	78
PP 9: Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq.....	80

Indholdsfortegnelse

Forord	7
MANU Forældremøde.....	9
Hvad er MANU?.....	9
MANU Forældremøde.....	9
Din rolle som mødeleder.....	9
Dine materialer.....	11
Forældremødets forløb.....	11
Forberedelse af forældremødet.....	11
1. MANU Forældremøde om barnets behov	19
Formålet med forældremødet.....	19
Mødets forløb.....	19
PP 1: Velkommen til forældremøde om barnets behov.....	21
PP 2: Animationsfilm.....	23
PP 3: Hvad ved du om barnets behov?.....	25
PP 4: Stimulation – oplevelser, udfordringer, viden og sprog.....	27
PP 5: At være sammen med andre – forældre, voksne og andre børn.....	29
PP 6: Pause.....	31
PP 7: Omsorg og trøst.....	33
PP 8: Mad og drikke som understøtter barnets sundhed.....	35
PP 9: Barnets basale behov – søvn og fysisk omsorg.....	37
PP 10: Farvel og tak for i dag.....	39
2. MANU Forældremøde om opdragelse	41
Formålet med forældremøde om opdragelse.....	41
Forældremødets forløb.....	41
PP 1: Velkommen til forældremøde om opdragelse.....	43
PP 2: Animationsfilm.....	45
PP 3: Hvad er du optaget af lige nu?.....	47
PP 4: Flere glæder – færre udfordringer.....	49
PP 5: Hvad ved du om børneopdragelse?.....	51
PP 6: Pause.....	53
PP 7: Fædre og mødre.....	55
PP 8: Bedsteforældre.....	57
PP 9: Hvad kan du tænke dig at gøre anderledes?.....	59
PP 10: Farvel og tak for i dag.....	61
3. MANU forældremøde om fællesskab og samarbejde	63
Formålet med forældremødet – Fællesskab og samarbejde.....	63
PP 1: Velkommen til forældremøde om fællesskab og samarbejde.....	65
PP 2: Animationsfilm.....	67
PP 3: Hvordan samarbejder du med personalet om dit barn?.....	69
PP 4: Hvad betyder samarbejdet for børnene?.....	71
PP 5: Hvad kan vi gøre for at skabe et bedre samarbejde?.....	73
PP 6: Pause.....	75
PP 7: Fællesskaber på kryds og tværs.....	77
PP 8: Aftaler om nye fællesskaber.....	79
PP 9: Farvel og tak for i dag.....	81

Siulequt

Asasarpit ataatsimiinnermik aqutsisoq

»MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq« angajoqqaanik aamma sulisunik meeqqanik suliaqartuusunik ataatsimooqatigiinnissamut periarfissiivoq. Meeqqerivimmi, ilaqutariinnik sullissivimmi peqqinnisaqarfimmiluunniit sulisuunerit apeqquaatinnagu, »MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq« aqqutigalugu najukkanni meeqqat 3-6-inik ukiullit pitsaasumik toqqissimasumillu avatangiiseqartinnissaanik pilersitsinissamut periarfissinneqarput.

»MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq« assigiinngitsunik pingasunik sammisaqarpoq, angajoqqaanik ataatsimiisitsiniaruit atorsinnaasannik. Qulequttat pingasut ataatsimiinnerit ataasiakkaat qulequtassaattut naatsorsuussaasut ukuupput:

1. Meeqqap pisariaqartitai
2. Meeqqanik perorsaaneq
3. Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu

Atortussiat qulequttallu pilersinneqarput nunamit tamarmit isumaginninnermik, ilinniartitaanermik peqqissutsimillu suliaqartut suleqatigiinnerisigut.

Siornatigut angajoqqaanik ataatsimiisitsinermik ingerlatsisimanngikkuit, ilitersuummik tigussaasorujussuarmik najoqqutassaqaalerputit. Neriuppugut maleruarnissaa iluaqutigiumaarit.

Aammattaq eqqarsaatigisinnaavat najukkassinni meeqqanut angajoqqaanullu naleqqiullugu annertuumik allanngueqataasinnaagavit. Sulinerit pillugu qujaffigiumavatsigit.

Sulilluarisi!

Doris Jakobsen Jensen

Peqqissutsimut, Isumaginninnermut
Inatsisinillu Atuutsitsinermut
Naalakkersuisoq

Ane Lone Bagger

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut,
Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut
Naalakkersuisoq

Doris Jakobsen Jensen

Naalakkersuisoq for Sundhed,
Sociale Anliggender og Justitsområdet

Ane Lone Bagger

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur,
Kirke og Udenrigsanliggender

Forord

Kære mødeleder

MANU Forældremøde er en mulighed for at samle forældre og personale som arbejder med børn. Lige gyldigt om du arbejder i en børnehave, på et familiecenter eller i sundhedsvæsenet, får du med MANU Forældremøde mulighed for lokalt at arbejde med at skabe et godt og trygt miljø for børnene i alderen 3-6 år.

MANU Forældremøde indeholder tre forskellige temaer, som du kan bruge, når du vil holde forældremøder. De tre temaer, som er beregnet til hver et møde, handler om:

1. Barnets behov
2. Børneopdragelse
3. Fællesskab og samarbejde

Materialet og temaerne er blevet til i samarbejde med social- og sundhedsfaglige personer fra hele landet.

Hvis du ikke har prøvet at gennemføre et forældremøde før, så er her en meget konkret vejledning. Vi håber, du får gavn af at følge den.

Du kan også tænke på, at du kan gøre en stor forskel for børn og forældre i dit lokalområde. Vi vil gerne takke dig for din indsats.

Rigtig god arbejdslyst!

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq

MANU sunaava?

MANU najoqqutassiaavoq sulisunit nunamit tamarmeersunit suleqateqarluni pilersitaasoq, meeqqallu pitsaasumik inuuneqalernissaannut peqataasusaaq.

»MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup« saniatigut aamma MANU tassaavoq angajoqqaanik pikkorissaaneq, angajoqqaanut tamanut neqeroorutaasartoq. Annermik suleqatigikkaarilluni ilinniartitsineq ingerlanneqartarpoq, kisianni illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu MANU aamma inunnut ataasiakkaanut, aappariinnut kisermaanulluunniit neqeroorutaasinaavoq. Pikkorissarnerup ingerlanerani angajoqqaat periarfissinneqassapput, qanoq iliorlutik ilaqutariittut namminneq meeqqamillu toqqissisimanartitaminnik inuuneqarsinnaanermik eqqarsaatiginissaanut. Ataata anaanaluni qitiutinneqarput, ataatsimoornerat immikkoorneralluunniit apeqquaatinnagit.

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq imaqarpoq najukkami angajoqqaanik ataatsimiisitsinissanut siunnersuutit pingasunik, assersuutigalugu meeqqerivimmi, ilaqutariinnik sullissivimmi imaluunniit napparsimavimmi meeqqat 3-6-nik ukiullit uningavianni ingerlanneqarsinnaasunik. Sulisut ataatsimiinnermut peqataasinaanerit periarfissatut ilaatinneqarpoq. Qulequttami siullermi sammineqarput meeqqap pisariaqartitai. Qulequttat aappaat perorsaanermut tunngavoq. Pingajuallu ataatsimooqatigiinnermut suleqatigiinnermullu tunngasuulluni. Ataatsimiinneq ataaseq nalunaquttap-akunnerisa marluk missaanni sivirusseqassaaq.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq ingerlanneqassaaq inummik ulluinnarni meeqqanik 3-6-nik ukiulinnik sullissisumik aqutsisoqarluni. MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq ilaqutariinnut 3-6-nik ukiulinnik meerartalinnut neqeroorutaasunut allanut tapertaavoq.

Illit ataatsimiinnermik aqutsisutut inissisimanissat

Ataatsimiinnermik aqutsisutut suliasat pingaaneq tassaavoq ataatsimeeqataasut pitsaasumik peqataanissat. Peqataasut amerlanertigut tassaassapput angajoqqaat. Kisianni aamma tassaasinaapput aanaa/aataakktut, angajoqqaarsiat, sulisut allaluunniit meeqqanik 3-6-nik ukiulinnik isumassuisuusut. Ilitsersuummi uani allaqqasarpoq **angajoqqaat**, kisianni aamma allaasinaapput, meeqqat ataasiakkaat qanigisarisaat.

Angajoqqaat misigisartagaat kissaataalluni qitiutinneqassapput. Taamaammat illit nammineq siunnersuuteqarnissat innersuussuteqarnissallu tunuarsimaarfigissavat. Ilitsersuummut matumunnga ilaapput assersuutit ilisimasallu aallaavigisinaasatit. Peqataasut apeqquteqassappata akisinnaanngisannik assersuutigalugu oqarsinnaavutit: »Qujanaq apeqqutinnut. Akitinnanga paasiniaqqaalaartariaqassavara«. Ataatsimiinnermi aqutsisutut meeqqat 3-6-nik ukiullit pillugit immikkut ilisimasaqartuusariaqanngilatit. Pingaarnepaavoq ataatsimiinnerup nuannersutut misigineqarnissaata pilersaarutillu malinnissaasa isumaginissaat.

Isumassarsialaasinaavoq angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu MANU-mi atuakkiat atuagaqqallu suliarineqarnikut atuagaarukkit. Annermik »MANU Meeraq 3-nik aamma 4-nik ukiulik – Angajoqqaat atuagaat« angajoqqaanik ataatsimiisitsinissamut isumassarsiorfusinnaavoq.

MANU Forældremøde

Hvad er MANU?

MANU er et koncept, som er blevet til i samarbejde med fagpersoner fra hele landet, og som skal bidrage til at skabe et godt liv for alle børn.

Ud over MANU Forældremøde er MANU også et forældrekursus, som tilbydes alle forældre. Det består af gruppeundervisning. I de mindre byer og bygder kan MANU tilbydes som undervisning af par og enlige. Kurset giver forældre muligheder for at overveje, hvordan de kan få et familieliv, som de og deres børn trives med. Både far og mor er i centrum, ligegyldigt om de er sammen eller hver for sig.

MANU Forældremøde

MANU Forældremøde indeholder tre forslag til forældremøder, som kan afholdes lokalt fx i børnehaven, på familiecenteret eller på en afdeling på hospitalet, hvor børn i aldersgruppen 3-6 år er indlagt. Det er tænkt ind som mulighed, at personale kan deltage i mødet. Det første tema handler om barnets behov. Det andet tema handler om opdragelse. Det tredje tema handler om fællesskab og samarbejde. Hvert møde varer ca. 2 timer.

Forældremødet gennemføres med en mødeleder, som i det daglige arbejder med børn i alderen 3-6 år. MANU Forældremøde er et supplement til de øvrige tilbud til familier med børn i alderen 3-6 år.

Din rolle som mødeleder

Din primære rolle som mødeleder er at hjælpe deltagerne godt igennem mødet. Deltagere vil for det meste være forældre. Men det kan også være bedsteforældre, plejeforældre, personale eller andre, der er omsorgspersoner for børn i alderen 3-6 år. I denne vejledning skrives **forældre**, men det skal forstås ud fra, at det også kan være andre, der er tæt på de enkelte børn.

Det er forældrenes oplevelser og ønsker, som er i fokus. Derfor skal du være tilbageholdende med at komme med råd og anvisninger. Undervejs i vejledningen vil du blive præsenteret for eksempler og viden, du kan tage udgangspunkt i. Hvis deltagerne spørger om noget, du ikke kan svare på, kan du fx sige »Tak for det gode spørgsmål. Det skal jeg lige undersøge, før jeg svarer«. Som mødeleder behøver du ikke at være ekspert i børn på 3-6 år. Det vigtigste er, at du bestræber dig på at skabe en god stemning og at følge programmet.

Det er en god ide, at du inden forældremødet læser i de forskellige MANU bøger og hæfter. Det er især i MANU Barnet på 3 og 4 år – Forældrebog, du kan hente inspiration til forældremødet.

Atortussatit

MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq makkunanga atortussartaqarpoq:

- Ilitersuut manna.
- Seqersitassat PowerPoints.
- Titartakkanik filmiliaq.
- Allagarsiussassaq pilerisaarut, angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu nivinningsinnaasat.
- Aggersaaniarluni immersugassaq, nammineq immersoriarlugu naqeriarlugulu peqataasinnaasunut tunniussinnaasat.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanera

Pingaartuuvoq pilersaarutit tulleriinnerisa malinnissaat.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup periutsit makku pingaarnertut ilaapput:

- Titartakkanik filmiliaq aallaavigalugu oqallinnerit.
- Saqqummiinerit naatsut aqutugalugit ilisimasaniq ingerlatitseqqiineq.
- Apeqqutit assigiingitsut eqqarsaatiginissaannut peqataasut periarfissinneqarneri.
- Qanoq iliortoqarsinnaanera pillugu ataatsimoorluni marlukkaarluunniit oqallinnerit.
- Siunissami sammisassat pillugit tigussaasumik pilersaarusernerit.

Siumoortumik eqqarsaatigineqareersinnaavoq »MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq« ataatsimiinnermik nutaamik malitseqartinneqassanersoq, peqataasut qulequttat ilaannik itisilerinissartik kissaatigissapassuk, ataatsimiinnermilu siullermi pilersaarutit tamarmik angumerineqarsinnaangippata.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup piareersarnera

Ajornangippat marluugitsi

Inassutigineqarpoq MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq inummik allamik ilaqarlutit ingerlatissagit. Isumassarsiatsialaassaaq angajoqqaanik ataatsimiisitsineq suleqammik imaluunniit sulisumik ilinnit allaanerusumik tunuliaqutalimmik peqateqarlutit ingerlassinnaagukku. Meeqqerivimmi imaluunniit ilaqutariinnik sullissivimmi sulisuugit perorsaanerimik siunnersortimik imaluunniit sundhedsplejerskimik aappaqarsinnaavutit. Peqqinnissaqarfimmi sulisuugit, perorsaasumik imaluunniit meeraaqat pillugit siunnersortimik aappaqarsinnaavutit.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap kalerriutiginnissaa

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap aallarnisaataasumik pilersaaruserneranut ilaapput, ingerlatsisussap kinaanissaanik aamma ataatsimiinnerup qaqugu pinissaanik sumiinnissaanillu isumaqatigiissuteqarnerit.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap kalerriutiginnissap assersuutigalugu ima:

- Angajoqqaat peqataasinnassullu allat takusinnaasaanni allagartanik nivinnigaallusi.
- Angajoqqaat toqqaannartumik saaffigalugit, soorlu meeqqerivimmut aallerneranni napparsimaviliarneranniluunniit – emailit, SMS, telefon assigisaallu atorlugit.
- Tusagassiissutini atorqartuni allani ataatsimiinnissaq eqqaallugu, soorlu Facebook, SMS aamma nittartakkat.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap kalerriutigineqartarnerannut ileqquusut assigiingillat. Ilaaquataasartutut nalunngisatit atukkit.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissap kalerriutigineqarnerani perusaasup peqataasut ilimasullualertissinnaavai. Taamaammat aamma ataatsimiisitsinissap kalerriutiginerani imminermini ataatsimiinnerup misigilluarneqarnissaanut sunneeqaasarpoq.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq ingerlanneqarsinnaavoq meeqqerivimmi inimiluunniit sumiiffimmi naapertuuttumi allami.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu tigussaanagerusumik suliasat

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu eqqarsaatigereertariaqarpoq ataatsimiinnerup qanoq ingerlanneqassanersoq. Ataani taaneqartut eqqarsaatersuutitut ilaasariaqarput:

Dine materialer

MANU Forældremøde består af følgende materialer:

- Denne vejledning.
- PowerPoints.
- En animationsfilm.
- En reklameplakat, som du kan hænge op inden forældremødet.
- En invitations-skabelon, som du udfylder, printer og giver til mulige deltagere.

Forældremødets forløb

Det er vigtigt, at du følger rækkefølgen i programmet.

I forældremødet indgår følgende metoder som de vigtigste:

- Drøftelser med udgangspunkt i animationsfilm.
- Viden formidlet gennem minioplæg.
- Deltagerne får mulighed for at tænke over forskellige spørgsmål.
- Fælles og individuelle snakke om, hvad man kan gøre.
- Praktisk planlægning af fremtidige aktiviteter.

Det er en god ide på forhånd at overveje, om der er mulighed for at afholde endnu et MANU forældremøde, hvis deltagerne ønsker at gå så meget i dybden med et eller flere emner, at det ikke er muligt at nå hele programmet.

Forberedelse af forældremødet

Vær to, hvis det er muligt

Det anbefales, at du afholder et MANU forældremøde sammen med en anden person. Det er en god ide at lede et forældremøde sammen med en kollega eller en fagperson, som har en anden baggrund end dig. Er du i en børnehave eller på et familiecenter, kan det være en pædagogisk konsulent eller sundhedsplejerske. Arbejder du i sundhedsvæsenet, så kan det være en pædagog eller småbørnskonsulent.

Annoncering af forældremødet

Med til den indledende planlægning af et forældremøde hører aftaler om, hvem der skal gennemføre forældremødet og aftaler om tid og sted.

Nerriviit inissinnisaat. Pitsaanerpaavoq nerriviit inuit arfinilikkaarfigisinnaasaannik inissinneqarpata. Tassuunakkut peqataasut tamarmik oqaloqatigiinnernut peqataasinnaapput.

Sutugassaqarnissaq. Kaffi, tii, imeq. Aamma tamulugassaqaalaarnissaq pitsaasuvoq. Ajornanngippat assersuutigalugu nerisassat nerrivimmu iliorarneqarsinnaapput, unikaallannermi peqataasut nerisinnaaqullugit. Immaqa ilissi allarluinnarnik periuseqartarpusi. Najukkassinni ileqquusut maleruarsigit.

PowerPointit filmillu takutinneri. Teknikkikut atortut misilikkit, aamma ataatsimiinneq sioqqullugu misissoruk peqataasut tamarmik takusaqarsinnaallutillu tusaasaqarsinnaassanersut. Filmiliamik takutitsissagussi pingaartuuvoq nipaata misilereernissaa.

Atortut: Angajoqqaanik ataatsimiitsineri atortussat tamaasa piareernissaat eqqaamajuk, soorlu pappialat, allaatit, tape allallu. Aamma peqataasut atortussat eqqaamakkit soorlu MANU Angajoqqaat atuagaat, qppersakkat assigisaallu. Peqataasut tamatigoruinnangajak angerlaassaqaarnissartik nuannarisarpaat.

Atortussanik agguuassisoqassappat, naammatunik nassareernissat eqqaamajuk. Peqataasunut tamanut naammannngippata, siuumoortumik eqqarsaatigereeruk qanoq agguanneqassanersut.

Sulisut angajoqqaalluunniit ilaat piumallutillu piffissaqarpata, immaqa assersuutigalugu ilaatinneqarsinnaapput apersuilluni filmiliat naatsukullaat, assit atortussalluunniit allat, angajoqqaanik ataatsimiitsineri naapertuussinnaasut.

Meeqqat: Pisariaqarpata meeqqanik paarsisoqarnissaa aaqqissuunneqarsinnaavoq.

I kan annoncere forældremødet fx ved:

- At opsætte plakater og andre former for opslag på steder, hvor det ses af forældre og andre mulige deltagere.
- At henvende dig personligt til forældrene, når de henter deres barn eller kommer på besøg på hospitalet – gennem mail, SMS, telefonsamtaler og lignende.
- At omtale mødet i andre medier, som I bruger, fx Facebook, SMS og hjemmesider.

Der er forskellige traditioner for, hvordan man annoncerer et forældremøde. Brug de måder, du har erfaring med, virker.

Den måde, forældremødet annonceres på, er med til at skabe de forventninger, som deltagerne kommer med. Derfor er annonceringen også med til at lægge stemningen på selve mødet.

Forældremødet kan afholdes i børnehaven eller i et andet velegnet lokale.

Praktiske opgaver inden forældremødet

Inden forældremødet er det en god ide at tænke over, hvordan mødet skal foregå. De følgende punkter bør altid indgå i overvejelserne:

Bordopstilling. Det er bedst, hvis der er borde med ca. 6 personer ved hvert bord. Så alle kan deltage i samtalen.

Forplejning. Kaffe, te, vand. Lidt at spise er også en god ide. Er det muligt, kan der fx stå noget mad på et bord, så deltagerne kan tage noget at spise i pausen. Måske har I helt andre måder at gøre det på. Følg jeres lokale traditioner.

Visning af PowerPoints og film. Afprøv teknikken og tjek, at alle kan se og høre, hvad der bliver sagt, inden mødet. Viser I film, er det vigtigt at tjekke lyden.

Materialer. Husk at samle alle de materialer, du skal bruge til forældremødet, fx papir, tusser, tape og andet. Husk også materialer til deltagerne i form af fx MANU forældreboøger og pjecer eller lignende. Deltagerne er næsten altid glade for at få noget med hjem.

Hvis der skal uddeles materialer, så husk at tage et tilstrækkeligt antal med. Hvis ikke der er nok til alle, så overvej på forhånd, hvordan de skal fordeles.

Er der nogle ansatte eller forældre med børn, der har tid og lyst, kan der eventuelt være forberedt fx nogle små filmklip med miniinterviews, fotos eller andet materiale, som kan være relevant for forældremødet.

Børn: Der kan eventuelt arrangeres pasning for børnene.

Siunnersuutit: Nipangersimaannarnej ima pissuseqarfigisinnaavat

Peqataasut oqallinnermut peqataanngippata imaluunniit nipaqaqalutik, makku misilinneqarsinnaapput.

- Nipaallisimalluaannarit – eqqannut qinerit, angajoqqaat isaasigut toqqarlugit qiviartarlugit. Imaassinnaavoq nipaanneq ajornartorsiutitut isiginngikkaat. Immaqa eqqarsaqaalaarnissartik pisariaqartippaat imaluunniit akissutissamik oqaasertalernissaannut piffissaqalaarusullutik.
- Angajoqqaat timimikkut nalunaarutaat ilanngutikkitt – ilaanni oqalunnermiit timimikkut oqariartuuteqarnerusarput. »Sørine, soorluuna isumaqataasutit ... taamaappa?« imaluunniit »Jens, qallutit kivippatit. Allatut misigisimavit?«
- Nipaanneq aamma apeqqutigisinnaavat »Nipaangaarissi ... Sooruna?«. Immaqa akissutaat tupaallaatigisinnaavat. Immaqa angajoqqaat akornanni ersinngikkaluamik isumaqatigiinngittoqarpoq, immaqa peqataasut peqataarusnngikkaluarlutik aggertariaqartutut misigitinneqarsimapput, allarluinnarmilluunniit peqquteqarsinnaallutik.
- Misilittakkatit atorlugit peqataanermik pilersitsigit: »Suliffinni naapikulasarpakka angajoqqaat oqartut.... Ilissi tamanna misiginikuusiuk?«
- Nipaaginnarpata peqataasut qinnuigikkitt apeqqut pillugu sanilertik oqaloqatigeqqullugu. Inuup ataatsip oqaloqatigininnsaa peqataasut tamarmik oqaloqatigineranniit ajornannginnerusinnaavoq.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu eqqarsaatigisassat

Ataatsimiinnermik aqutsisup suliassai: Ataatsimiinnermik aqutsisup angajoqqaanik ataatsimiisitsineq aallaqqaataaniit naggataanut aqussavaa, isumagalugulu peqataasut eqqissisimasumik nuannisaqatigiillutillu sammissassanik tamanik sammisaqarnissaat. Aqutsisup piffissaq nakkutigissavaa, sammisaq ataaseq piffissamik sivisualaamik atuiffiuleqqunagu. Eqqaamajuk ilitsersuummi piffissaliussat siunnersuutaannaammata.

Ataatsimiinnermik aqutsisup suliassaa pingaartoq tassaavoq peqataasut tamarmik oqaaseqartittarnissaat, aamma assigiinngitsunik isummorsinnaanerup akuersaarnissaa.

PowerPointini (PP) apeqqutit peqataasut peqataallualernissaannut ikorfartuutaassapput. Tassuunakkut periarfissinneqassapput pisartut assigiinngitsut namminneq qanoq allatut pissuseqarfigisinnaaneriniq eqqarsaatersornissamut.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerimi qulequttat assigiinngitsunik isiginneriaaseqarluni allaaserineqarput. Taamaammat ataatsimiinnermik aqutsisoq seqersitassap (PP) tullianut ingerlaqqissinnaasassaaq, angajoqqaat piffissamik sivisunerusumik atuisinnaagaluarpataluunniit. Akunnerit marluk ingerlaneranni angumerineqarsinnaasut killeqarput.

Malugjuk oqallilluartoqarnerpaasarmat ataatsimiinnerup aallartinneraniilli angajoqqaat sulisullu immikkoorlutik issiappata.

Assersuutiniq atuiineq: Seqersitani ataasiakkaani assersuutit atorneqarsinnaapput peqataasut namminneerlutik assersuusiunngippata. Taama pisoqartarnera qaqutigoorpoq. Annermik illit tunuarsimaalaaruit utaqkatannaveersaarlutillu.

Pitsaanerpaassaaq angajoqqaat namminneq assersuusiorsinnaappata.

Tip: Sådan kan du håndtere tavshed

Hvis deltagerne ikke engagerer sig i diskussionerne eller er meget tavse, så kan følgende prøves:

- Bliv i tavsheden – kig rundt, og få øjenkontakt med forældrene. Det er ikke sikkert, at de synes tavsheden er et problem. Måske har de brug for tid til at tænke sig om eller tid til at formulere deres svar.
- Inddrag forældrenes kropssprog - nogle gange siger det mere end ord. »Sørine du ligner en, der er enig ... er du det?« eller »Jens du rynker brynene. Har du det på en anden måde?«
- Du kan også spørge ind til tavsheden »I er meget tavse ... hvordan kan det være?«. Måske bliver du overrasket over deres svar. Måske ligger der en konflikt i forældregruppen og ulmer, måske har deltagerne følt sig presset til at deltage eller måske noget andet.
- Brug dine erfaringer til at skabe dynamik »I mit arbejde møder jeg tit forældre som siger ... Kender I det?«
- Få deltagerne til at snakke med deres sidemand om det spørgsmål, som giver tavshed. Det kan være nemmere at drøfte det med én person frem for med hele gruppen.

Overvejelser inden forældremødet

Mødelederens opgaver: Mødelederen skal lede forældremødet fra start til slut og sørge for, at deltagerne når igennem emnerne på en afslappet og hyggelig måde. Mødelederen skal passe tiden, så et enkelt punkt ikke kommer til at tage alt for lang tid. Husk alle tider i vejledningen er vejledende.

En vigtig opgave for mødelederen er at sikre, at alle kan komme til orde, og at det er i orden at have forskellige synspunkter.

Spørgsmålene på PP (PowerPoints) er en hjælp til at gøre deltagerne aktive. Det giver dem mulighed for selv at overveje, hvordan de fx kan håndtere en situation anderledes.

Forældremødets emner bliver beskrevet ud fra flere synsvinkler.

Derfor kan mødelederen godt gå videre til næste PP, selv om forældrene godt kan bruge lidt mere tid. Der er grænser for, hvad man kan nå på to timer.

Bemærk at det giver de bedste diskussioner, hvis forældre og personale sidder i hver deres grupper ved mødets start.

Brug af eksempler: Eksemplerne, der er beskrevet i forbindelse med de enkelte PP, kan anvendes hvis deltagerne ikke selv kommer med eksempler. Det sker kun sjældent, især hvis du er tilbageholdende og udviser lidt tålmodighed.

Det er klart bedst, at det er forældrene selv, der kommer med eksempler.

Isertuussineq: Pingaartuuvoq illit ataatsimiinnermik aqutsisutut erseqqissaanissat, peqataasut tamarmik, tassalu aqutsisoq aamma angajoqqaat, inimik allanut siammaassiviusussaangitsumik pilersitseqaammata. Imminermut tunngalluinnartumik oqaloqateqarneq, soorlu nammineq meeraq imminullu pilluni, mianernartuusinnaavoq. Taamaammat ersarittariaqarpoq ataatsimiinnermi tusakkat paasisallu allanut ingerlateqqinneqassanngimata, aamma angajoqqaat namminneq oqaatsitik allanut oqaluttuarisinnaagaluarlugit, angajoqqaat allat misigisimasaat allanut oqaluttuarisussaangikkaat. Tassuunakkut mamarliinerit pinaveersarneqassapput.

Unikaallanneq: Unikaallannisaq pingaartuuvoq, peqataasut persuarsuungikkaluarlutik oqaloqatigiinnissartik angajoqqaanillu ulluinnarni oqaloqatigisanngisaminnik oqaloqateqarnissartik pisariaqartissinnaammassuk. Unikaallannerup siviluallaannginnissa isumagiuk.

Sulisut. Sulisut immikkoorlutik ataatsimoorpata (aqutsisoq ikiortaalu kisimik pinnatik), isumassarsiatsialaasinnaavoq naggataatigut sulisut isumaasa apeqqutiginnissat – peqataasut sinneri tusarniaaffigineqareerpata. Tassuunakkut qularnaarneqassaaq angajoqqaat peqataasullu allat misigisaminnik kissaatiminnillu oqaluttuarnissaat, sulisut peqataasut isumaannik sunnigaanngikkaluarlutik.

Pingaartuuvoq angajoqqaat sulisullu oqallisilinnnginnissaat. Sulisut angajoqqaallu immikkoorlutik suleqatigiisillugit, peqataasut isummorsornerit assigiinngitsut atussavaat ilisimasatut, suleqatigiinnerup ingerlateqqinnerani pingaarteqarsinnaasutut. Angajoqqaat sulisullu isumaqatigiinngippata, ataatsimiinnermik aqutsisup kikkut eqqortuliornerat pillugu oqallinneq aallartissanngilaa. Kisianni ataatsimiinnermik aqutsisup oqaatigisinnaavaa, isummat assigiinngitsut saqqummerneqarat, sulisut ataatsimiinnerminni oqallisigisariaqarat.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup kingorna suliasat

Nalinginnaasumik torersaanerup saniatigut isumassarsiatsialaasinnaavoq, angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanerani suliat katersornissaat, soorlu allattukkat, flipoverinut allatat il.il. Tamakku nivinngarneqarsinnaapput kikkunnit tamanit isumassarsiorfissatut.

Ataatsimiinnerup kinguninngua illit pingaartutut isigisatit allattukkit.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq malitseqartinneqassappat, soorlu suleqatigiisitaliorluni imaluunniit pisortatigoortuunngikkaluamik attaveqatigiittartuliorluni, inassutigineqarsinnaavoq isumaqatigiissusiortoqarnissaa, qaqugukkat ataatsimiittarnissat pillugit – ajornanngippat piaarnerpaamik. Aamma misissussavarsi angajoqqaanik ataatsimiisitsinerut peqataasinnaasimangitsunik peqataasoqarumassanersoq.

Fortrolighed: Det er vigtigt, at du som mødeleder understreger, at alle, både mødeleder og forældre, er med til at skabe et fortroligt rum. At tale sammen om noget så personligt, som ens barn og sig selv som forældre, kan være følsomt. Derfor skal det være klart, at mødet er omgærdet med fortrolighed, og at forældrene gerne må fortælle til andre, hvad de selv har sagt, men at de skal lade være med at fortælle om de andre forældres oplevelser. Det forebygger sladder.

Pausen: Pausen er vigtig, både fordi deltagerne kan trænge til at tale sammen mere uformelt og udveksle tanker med nogle af de forældre, som de ellers ikke får talt sammen med i det daglige. Sørg for at pausen ikke kommer til at tage for lang tid.

Personalet. Når personalet danner en gruppe for sig (undtagen mødelederen og hjælperen), er det ofte en god ide at spørge om personalets mening til sidst, og *efter* at de øvrige deltagere er hørt. Derved sikres det, at forældre og andre deltagere får fortalt det, de oplever og ønsker, uden at være påvirket af personalemedlemmernes synspunkter.

Det er vigtigt, at der ikke bliver en diskussion mellem forældre og personale som gruppe. Der, hvor personale og forældre er opdelt i hver sin gruppe, skal deltagerne bruge de forskellige synspunkter som en viden, der kan være vigtig i det videre samarbejde. Hvis forældre og personale er uenige skal mødelederen ikke starte en diskussion om, hvem der har ret. Men mødelederen konstaterer, at her er der forskellige meninger, som personalet må drøfte videre på et personalemøde.

Praktiske opgaver efter forældremødet

Ud over den almindelige oprydning er det en god ide at samle de materialer sammen, som er produceret under forældremødet, fx notater, flipover-papirer osv. Materialerne kan eventuelt hænges op, så alle kan inspireres af dem.

Noter det, du selv synes, er de vigtigste pointer, umiddelbart efter mødet.

Skal der laves en opfølgning på forældremødet, fx i form af arbejdsgrupper eller uformelle netværk, kan det anbefales at aftale, hvornår man skal mødes – helst hurtigst muligt. I skal også undersøge, om der er nogle, der skal være med, som ikke har kunnet deltage i forældremødet.

MANU Meeqqap pisariaqartitai pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsineq

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa

Ataatsimiinnerup siunertaraa:

- Meeqqat 3-6-nik ukiullit pisariaqartitaat pillugit ilisimasani ingerlatitseqqinnissaq.
- Meeqqat pisariaqartitaat pillugit angajoqqaat ilisimaarinnilernissaat.
- Angajoqqaat ataasiakkaat meeqqamik pisariaqartitaanik piviusunngortitsinissamut periarfissaannik patajaallisaanissaq.
- Angajoqqaat akunnermini imminnut ammanerulernissaannik pilersitsinissaq.
- Angajoqqaat akornanni meeqqat pillugit ataatsimooqatigiinnerup siuarsarnissaa.

Ataatsimiinnerup ingerlanera

Piffissaq	PowerPoint Nr.	Sammissaq
5	1	Meeqqap pisariaqartitai pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinermut tikilluaritsi
10	2	Titartakkanik filmilaaq
15	3	Meeqqap pisariaqartitai pillugit suut ilisimavigit?
15	4	Kaammattuineq – misigisat, unamminartut, ilisimasat aamma oqaatsit
15	5	Allanik peqateqarneq – angajoqqaat, inersimasut aamma meeqqat allat
15	6	Unikaallanneq
15	7	Isumassuineq tuppallersaernerlu
15	8	Meeqqap peqqissusaanik ikorfartuisumik nerisat imikkallu
15	9	Meeqqap tungaviusumik pisariaqartitai – sininnissaq aamma timikkut isumassugaaneq
5	10	Inuulluaritsi, ullumimullu qujanaq

Katillugit nal. ak. 2 minutsillu 15-it

Piffissaliunneqartut siunnersuutaapput, ingerlatsinissaq missingeruminarsarniarlugu. MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq akunnerit marluk missaannik sivissuseqartussatut pilersaarusiugaavoq.

MANU Forældremøde om barnets behov

Formålet med forældremødet

Formålet med mødet er at:

- Formidle viden om børnenes behov 3-6 år.
- Forældrene bliver bevidst om børnenes behov.
- Styrke den enkelte forælders muligheder for at tilfredsstille sit barns behov.
- Skabe større åbenhed mellem forældrene indbyrdes.
- Fremme et fællesskab mellem forældrene, som handler om deres børn.

Mødets forløb

Tid	PowerPoint Nr.	Tema
5	1	Velkommen til forældremøde om barnets behov
10	2	Animationsfilm
15	3	Hvad ved du om barnets behov?
15	4	Stimulation – oplevelser, udfordringer, viden og sprog
15	5	Være sammen med andre – forældre, voksne og andre børn
15	6	Pause
15	7	Omsorg og trøst
15	8	Mad og drikke, der understøtter barnets sundhed
15	9	Barnets basale behov – søvn og fysisk omsorg
5	10	Farvel og tak for i dag

2 timer og 5 minutter i alt

Tiderne er vejledende for at give et overblik over forløbet. Et MANU Forældremøde er planlagt til at vare ca. to timer.

PowerPoint 1.1

Meeqqap pisariaqartitai pillugit angajoqqaanik ataatsimiitsinermut tikilluaritsi

1.1 Meeqqap pisariaqartitai pillugit angajoqqaanik ataatsimiitsinermut tikilluaritsi

Ullumikkut makku eqqartussavagut:

- Meeqqatta pitsaasumik toqqissisimanartumillu avatangiiseqarnissaat qanoq ililluta pilersissinnaavarput – avatangiisit kikkut tamarmik ingerlalluarfigisaat?
- Meeqqatta suut pisariaqartippaat?
- Pisariaqartitanik taakkunanga piviusunngortitsinissaq anguniarlugu qanoq iliorsinnaavugut?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimiitsineq
- Forældremøde

Peqqissutimut Pitsaalluernerullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Anguniagaq

Peqataasut tamarmik tikilluaqqusaasutut toqqissisimasutullu misiginissaat, aamma ataatsimiinnermi qanoq pisoqarnissaanik paasitilluarneqarnissaat.

Imaaliorsinnaavutit

Tikilluaqqusissaatit naatsumillu oqaluttuarlugit:

- Kina/kikkut ataatsimiinnissamik aallarnisaasuua/-suuppat?
- Kina ataatsimiinnermik aqutsiva, kinalu ikiortigaa?
- Kikkut peqataappat?
- MANU sunaana?
- Isummat assigiingitsut ilassilluarneqartut – peqataasut isumaqatigiittariaqangillat.
- Ataatsimiinnerup mianerisassanera tamanit ataqqisariaqartoq, inuttullu oqallisigisat allanut oqaluttuareqqinneqassanngitsut.
- Tulliullugu oqaluttuariuk meeqqat tamarmik toqqissisimasumik inuuneqarnissaat kissaatigigipput, angajoqqaajugutta, aanaa/aataakuugutta, saniliugutta, angajoqqaarsiaagutta imaluunniit sulisuugutta, aamma ataatsimiinnermi ataatsimooratta qanoq iliorluta meerartatta pitsaasumik inuuneqarnissaanik pilersitsisinnaanerput oqallisiginiarlugu. Taamaaliussaagullu PowerPointini seqersitani immikkoortut oqallisiginerisigut.
- Nerriveqatigiiaat qinnuigikkut imminnut ilasseqqullugit, peqataasut tamarmik aallaqqaataaniilli oqaaseqarsinnaaqqullugit. Immaqa amerlanerit imminnut ilisarimareerput, kisianni taamaakkaluarpalluunniit immiut ilisaritinneq tamatigut nuannertarpoq. Immitsinnut ilisaritereerutta titartakkanik filmiluaq aallaqqaasiullugu isiginnaassavarput.

PowerPoint 1.1

Velkommen til forældremøde om barnets behov

1.1 Velkommen til forældremøde om barnets behov

I dag skal vi snakke om:

- Hvordan kan vi skabe et godt og trygt miljø for vores børn – et miljø hvor alle trives?
- Hvilke behov har vores børn?
- Hvad kan vi gøre for, at de får deres behov opfyldt?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimiitsineq
- Forældremøde

Peqqissutimut Pitsaalluernerullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Mål

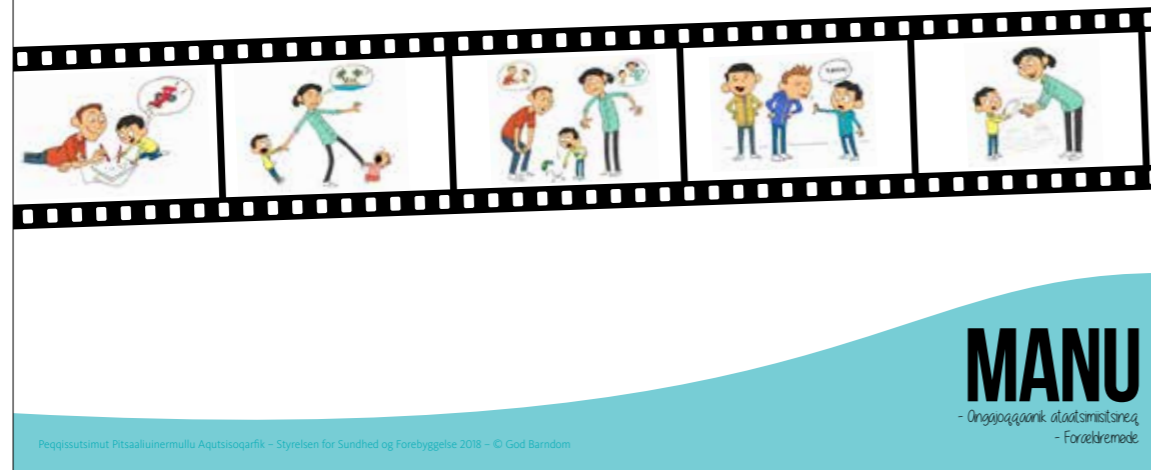
At alle føler sig velkomne og trygge samt får et overblik over, hvad der skal ske i løbet af mødet.

Sådan kan du gøre

Du byder velkommen og fortæller kort:

- Hvem er initiativtagerne til mødet?
- Hvem er mødeleder og hjælper?
- Hvem deltager?
- Hvad er MANU?
- Forskellige synspunkter er velkomne – der behøver ikke være enighed blandt deltagerne.
- Mødet er et fortroligt rum, som skal respekteres af alle, og at de personlige ting, der tales om, ikke må fortælles videre til andre.
- Fortæl derefter, at vi ønsker et trygt liv for alle børn, hvad enten vi er forældre, bedsteforældre, naboer, plejeforældre eller personale, og at vi er samlet til mødet for at snakke om, hvordan vi kan skabe et godt liv for vores børn. Det vil vi gøre ved at tale om de punkter, der står i PowerPointen.
- Bed deltagerne hilse på hinanden ved bordene, så alle får sagt noget fra start. De fleste kender måske hinanden i forvejen, men uanset hvad, er det at præsentere sig med til at skabe en god stemning. Når vi har hilst på hinanden, starter vi med at se en kort animationsfilm.

1.2 Titartakkanik filmiliaq

Anguniagaq

Meeqqap pisariaqartitaasa pilersitsiffusinnaasumik isumassarsitsiffusinnaasumillu isiginiarnissaat.

Imaalorsinnaavutit

- Filmiliaq takutiguk, apeqqutigalugulu meeqqap pisariaqartitai pillugit filmiliap peqataasut immikkut ittunik eqqarsalersinnerai.
- Oqaluttuariuk titartakkanik filmiliaq tassaasoq unnuk manna oqallisigisassatsinnut aallarnisaataasoq. Filmi takutinneq ajornarpat pilersaarut B atorsinnaavat.

Pilersaarut B

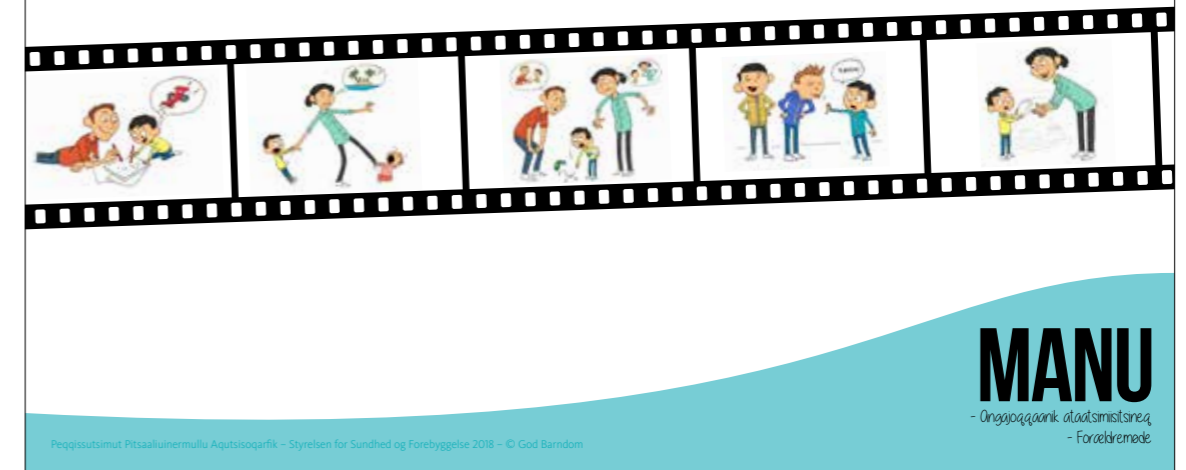
Imaalorsinnaavutit:

- Assinik suliffigisanni meeqqat inuunerat pillugu takutisisunik takutitsigit.
- Naatsumik oqaluttuariuk meeqqat suna nuannarinerpaasarneraat. Aammaa angajoqqaanik ataatsimiisitsineq sioqqullugu meeqqanik aperisaqarsinnaavutit paasinirlugu suna nuannarinerpaasarneraat, meeqqallu oqaluttuaannik issuaallutit.

MEEQQAP PISARIAQARTITAI

1.2 Animationsfilm

Mål

At sætte fokus på barnets behov på en konstruktiv og inspirerende måde.

Sådan kan du gøre

- Du viser filmen og spørger, om det får deltagerne til at tænke på noget særligt omkring barnets behov.
- Fortæl at det var en opstart til det, vi skal tale om i aften. Hvis det ikke er muligt at vise film, kan du bruge plan B.

Plan B

Du kan:

- Vise nogle billeder, der viser noget om børnenes liv fra det sted, du arbejder.
- Fortælle lidt om, hvad børnene er glædest for. Du kan eventuelt inden forældremødet spørge nogle børn om, hvad de er glædest for, og citere det, børnene har fortalt dig.

BARNETS BEHOV

PowerPoint 1.3

Meeqqap pisariaqartitai pillugit suut ilisimavigit?

1.3 Meeqqap pisariaqartitai pillugit suut ilisimavigit?

- Kaammattuineq – misigisat, unnamminartut, ilisimasat, oqaatsit.
- Allaniq peqateqarneq – angajoqqaat, inersimasut, ikinngutit.
- Isumassuineq – tuppallersaaneq, timikkut attaveqarneq.
- Meeqqap peqqissusaanik ikorfartuisumik nerisat imikkallu.
- Meeqqap tunngaviusumik pisariaqartitai – sininnissaq, timikkut isumassugaaneq, paaqutarineqarneq.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimisineq
- Forældremede

Pegissutisimut Pitisaalunermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnrdom

Anguniagaq

Meeqqap pisariaqartitaasa pingaanerit qitiutinnissaat aamma paasiniassallugu angajoqqaat peqataasullu allat aamma sulisut meeqqat pisariaqartitaat pillugit qanoq eqqarsaatqarnersut, kiisalu meeqqat pisariaqartitaasa piviusunnortinnissaat pillugu amerlanernik tigussaasunillu isumassarsitsinissaq.

Imaaliorsinnaavutit

- Naatsumik oqaluttuariuk seqersitami meeqqat tamarmik tunngaviusumik pisariaqartitaasa ilaat takutinneqartut.
- Tulliullugu peqataasut qinnuigikkitt minutsit marluk atorlugit namminneq meeqqamik pisariaqartitaat takorlooraagamikkitt suut pingaartittarnerlugit eqqarsaatigeqqullugu.
- Apeqqutigiuk ilaat eqqarsaatigisaminnik angajoqqaatiminnut saqqummiusserusunnarsut.
- Naggasiullugu apeqqutigiuk peqataasut meeqqat pisariaqartitaannik allaniq – maannamut eqqaaneqaringitsunik - eqqaasassaqaarnersut.

Meeqqap pisariaqartitai pillugit angajoqqaat ilassutigisaat, flipoverimut allassinnaavatit. Isumassarsiorfissatut ataatsimeereennissamut nivingasinnaavoq.

- Oqaluttuariuk qulequttat seqersitami allassimasut tamaasa ataatsimiinnermi tikikkumaarlugit, maannalu eqqartussagissi kaammattuineq.

PowerPoint 1.3

Hvad ved du om barnets behov?

1.3 Hvad ved du om barnets behov?

- Stimulation – oplevelser, udfordringer, viden, sprog.
- Være sammen med andre – forældre, voksne, kammerater.
- Omsorg – trøst, fysisk kontakt.
- Mad og drikke, der understøtter barnets sundhed.
- Barnets basale behov – søvn, fysisk omsorg, pleje.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimisineq
- Forældremede

Pegissutisimut Pitisaalunermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnrdom

Mål

At få fokus på barnets vigtigste behov og undersøge, hvad forældre, andre deltagere og personale umiddelbart tænker, børn har behov for, samt at give yderligere og konkrete ideer til, hvordan børns behov kan tilfredsstilles.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller meget kort, at PowerPointen viser nogle grundlæggende behov, som alle børn har.
- Bed derefter deltagerne om at bruge to minutter til at tænke på, hvad de er optaget af, når de tænker på deres egne børns behov.
- Du spørger, om der er nogle, som har lyst til at dele deres tanker med de øvrige forældre.
- Til sidst spørger du, om deltagerne kan se andre behov hos børnene, som ikke er nævnt tidligere.

Forældrenes tilføjelser om barnets behov kan du evt. skrive op på en flipover. Den kan hænges op til inspiration efter mødet.

- Du fortæller, at I vil komme omkring alle emnerne på PowerPointen under mødet, og at I nu skal tale om stimulation.

PowerPoint 1.4

Kaammattuineq – misigisat, unnamminartut, ilisimasat aamma oqaatsit

1.4 Kaammattuineq – misigisat, unnamminartut, ilisimasat aamma oqaatsit

Meeqqavit pisariaqartippaa:

- Kaammattugaaneq.
- Misigisat.
- Unnamminartut.
- Ilisimasat.
- Oqaatsit.

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremede

Peqqissutisut Pittaalluinnermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Meeraq pitsaasumik inerikkiartussappat qanoq iliortoqarnissaanik angajoqqaat ilisimasaqalerlutillu eqqarsaatqarnissaat, aamma misigissagaat meeqqamik inerikkiartorneranut namminneq annertuumik pingaaruteqarlutik.

Imaaliorsinnaavutit

- PP-mi allaqqasut eqqartukkit, immaqalu allanik, illit nammineq pisariaqartutut isigisannik assersuusiorlutit.
- Meeqqap pisariaqartitai pillugit oqaatigisatit angajoqqaat qanoq isumaqarfigineraat apeqqutigiuq.
- Tulliullugu oqaluttuarissavat misigisat pitsaasut meeqqamut pingaaruteqarlunnartuusut. Maanna angajoqqaat qinnuigikkit inimi angalaarlutik misigisimasatik nuannersut pillugit imminnut oqaluttuuteqqullugit.
- Naatsumik apeqqutigiuq, misigisat nuannersut oqaluttuarinerat qanoq-innersoq.
- Peqataasut qinnuigikkit eqqarsaatigeqqullugu arlaatigut pitsanngorsagaqarusunnersut.

Assersuutit atorsinnaasatit

Meeqqavit pisariaqartippai:

- **Kaammattugaaneq.** Soorlu malugissutisimi apummi pinnguarluni atornerisigut, oqaluttuat pissanganartut tusarnaarnerisigut, atuakkat assitallit isiginnaarnerisigut il.il.
- **Misigisat.** Soorlu pissanganartumik pisuttuaqataalluni, nuannisaqatigiinnersi misigalugu, atuffatsilluni, nerisassioqataalluni nerisassanullu akuutissat assigiinngitsut misilillugit, aalisakkamik tisanersi iganersilu isiginnaarlugu. Pinngortitaq uumasullu aqutaani takusasi misigalugit, immap isikkumigut nikerarnera, sikuq ilulissallu ilusaat, sila.
- **Unnamminartut.** Soorlu ujaqqat qaavini nakkarnaveersaarneq, meeraq ilikkaqqajaasaanik ikioruk, soorlu marlunnik assakaasulimmik cyklerneq, arsamik akorsineq arsarnerlu.
- **Ilisimasat.** Soorlu meeqqavit oqaluttuunera nerisassat suminngaanneertarnerannik, qanoq inuit allat peqatigineqartarnerisut, uumasut assigiinngitsut sunik nerisarnersut, qanoq boor'lunik iffioortoqartarnerisut, soq puisit pueriasaartarnerisut aqqaqqillutillu aamma sivisuumik taarnerani seqineq sumiittarnerisut.
- **Oqaatsit.** Soorlu meeqqavit oqaluttarnissaa, assersuutigalugu misigisai misigissusaalu pillugit, meeqqamit suna kisaatiginerlugu, pisuttuartilusi uumasunik assigiinngitsunik takusaqarussi il.il. Taamaaliornerup kingunerisarpaa meeqqap oqaatsimigut pikkorinnerulernera.

PowerPoint 1.4

Stimulation – oplevelser, udfordringer, viden og sprog

1.4 Stimulation – oplevelser, udfordringer, viden og sprog

Dit barn har brug for:

- Stimulation.
- Oplevelser.
- Udfordringer
- Viden.
- Sprog.

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremede

Peqqissutisut Pittaalluinnermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At forældrene får viden om og tænker over, hvad der skal til, for at barnet udvikler sig på en god måde, og at de får en fornemmelse af, at de selv har stor betydning for deres barns udvikling.

Sådan kan du gøre

- Du taler om det, der står på PP og kommer eventuelt med andre eksempler, som du selv mener, er vigtige.
- Du spørger forældrene, hvad de tænker om det, du har sagt om, hvad barnet har brug for.
- Derefter fortæller du, at gode oplevelser er guld værd for dit barn. Du beder nu forældrene gå rundt i lokalet og fortælle hinanden om de gode oplevelser.
- Du spørger kort, hvordan det var at tale om gode oplevelser.
- Du beder deltagerne tænke over, om der er noget, de gerne vil blive bedre til.

Eksempler du kan bruge

Dit barn har brug for:

- **Stimulation.** Fx bruge sine sanser ved at tumle i sneen, høre spændende historier, se i billedbøger osv.
- **Oplevelser.** Fx være med på en spændende tur, opleve hvor hyggeligt I har det sammen, når du læser en historie, laver mad i fællesskab og smager på forskellige former for krydderier, ser på fisken, I renser og koger. Opleve naturen med dyr, I møder på jeres vej, havets forskellighed, isens formationer, vind og vej.
- **Udfordringer.** Fx at prøve at balancere på nogle sten, hvor det er svært at holde balancen, hjælpe med noget, som dit barn er lige ved at kunne, fx cykle på to hjul, lære at gribe og spille med en bold.
- **Viden.** Fx at du fortæller dit barn om, hvor maden kommer fra, hvordan man omgås hinanden, hvad forskellige dyr lever af, hvordan man bager boller, hvorfor sælerne pludselig dukker op, og forsvinder igen og hvor solen er henne, når det er mørkt meget længe.
- **Sprog.** Fx at du taler med dit barn om, hvad det oplever og føler, hvad du gerne vil have barnet til at gøre, hvis I oplever forskellige dyr, når I går en tur osv. Det gør, at barnet bliver bedre til sit sprog.

PowerPoint 1.5

Allanik peqateqarneq – angajoqqaat, inersimasut aamma meeqqat allat

1.5 Allanik peqateqarneq – angajoqqaat, inersimasut aamma meeqqat allat

Qitornat pisartuni assigiinngitsuni allanik peqateqartarpoq, soorlu eqqassinni pinnguarnermi – meeqqerivimmi pinnguartilluni – ikinngutit, ilaqquttat aamma aana/aataakkut pinnguaqatigitillugit.

Allanik peqateqarnermigut meeqqap ilinniartarpei:

- Inuit allat qanoq ilagineqartarnersut, suullu malittarineqartarnersut.
- Ilaanni naaggaartoqartariaqartoq, nuannarinngisaqaraanni.
- Sorusunnerluni allanut oqalluttuarsinnaaneq.
- Isumassuilluni allanut pissuseqarnissaq, aamma allanik uumisaarineq akuerisaanngitsoq.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremede

Pegissuutitut Pitsaalluinnermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnrdom

Anguniagaq

Angajoqqaat eqqarsaatigissagaat meeqqamik allanik peqateqartarneranut naleqqiullugu qanoq isummersortarnerlutik aamma qanoq iliorlutik meeqqap inuttut attaveqaatai patajaallisarsinnaanerlugit.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkitt PP-mi allassimasut suleqatigiikkaarlutik oqallisigeqqullugit.
- Assersuutissaqarnersut apersukkit, taakkulu aallaavigalugit angajoqqaat apersukkit, qanoq iliorlutik meeqqat atatsimooqatigiiffisinnaasaannik nassaarniarlutik imminnut tapersorsorinnaanersut.
- Angajoqqaat meeqqat najugarisaminni qanoq pinnguaqatigiittarnerinik assersuusiortikkitt. Aamma assersuusiorsinnaavaat inersimasut qanoq iliorlutik meeqqat pinnguarnerat tapersorsortarneraat, soorlu qaqugukkut qanorlu ikiuuttarnersut imaluunniit pisariaqalerfiatigut qanoq akuliuttarnersut.
- Peqataasut qinnuigikkitt eqqarsaatigeqqullugu arlaatigut pitsanngorsagaqarusunnerlutik.

Assersuutit atorsinnaasatit

- Pinnguarterfimmiiitilluta ernerma ilaanni sakkortuuliorpallaalinnginnissaminut ikiuunnissara pisariaqartittarpaa.
- Meeqqat mikinerit pinnguaqatigiinnerminni malittarisassarpasuit angajullernit ilinniartarfaat.
- Meerara aanaa/aataakkuminiitilluni uagutsinniinnermimit allaanerusunik ilinniagaqartarpoq.

MEEQQAP PISARIAQARTITAI

PowerPoint 1.5

At være sammen med andre – forældre, voksne og andre børn

1.5 At være sammen med andre – forældre, voksne og andre børn

Dit barn er sammen med andre i mange situationer fx: leg i området, hvor I bor – leg i børnehaven – leg sammen med venner, familie og bedsteforældre.

Gennem samvær lærer barnet:

- Hvordan man er sammen med andre, og hvilke regler der gælder.
- At man nogle gange skal sige fra, når der er noget, man ikke har lyst til.
- At fortælle andre, hvad det gerne vil.
- At opføre sig omsorgsfuldt over for andre, og at det ikke er i orden at drille andre.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremede

Pegissuutitut Pitsaalluinnermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnrdom

Mål

At forældrene tænker over deres holdninger til barnets samvær med andre, hvordan de kan styrke barnets sociale relationer.

Sådan kan du gøre

- Du beder deltagerne tale om det, der står i PP i grupperne.
- Du spørger efter eksempler og taler ud fra dem om, hvordan forældrene kan støtte hinanden i at finde måder børnene kan være sammen på.
- Du får forældrene til at komme med eksempler på, hvordan børnene leger sammen, der hvor de bor. De kan også komme med eksempler på, hvordan de voksne understøtter legen, fx hvornår og hvordan de hjælper eller griber ind, når børn har behov for det.
- Du beder deltagerne tænke over, om der er noget, de gerne vil blive bedre til.

Eksempler du kan bruge

- Når vi er på legepladsen, har min søn nogle gange brug for min hjælp til ikke at blive for vild.
- De mindre børn lærer en masse regler af de større børn, når de leger sammen.
- Mit barn lærer noget andet hos bedsteforældrene end hjemme hos os selv.

BARNETS BEHOV

Anguniagaq

Periarfissaapput: imeq, kaffi, tii tamulugassamerngillu – aamma issiaqatiginngisanik oqaloqateqalaarnissaq.

Imaaliorsinnaavutit

- Unikaallannerup qanoq sivisutiginnissaa qaqugulu peqataasut utereersimanissaat oqaatigiuk. Unikaallanneq annerpaamik minutsinik 15-inik sivisussuseqartariaqarpoq.

Unikaallannermut atatillugu peqataasut allaanerusumik inississinnaavatit, nutaanik suleqatigiilliorlutit. Peqataasut amerlanertigit ilisarismanerusatik issiaqatigerusuttarpaat. Assersuutigalugu anaanat, ataatat, aanaa/aataakktut allallu ataatsimoortissinnaavatit.

Mål

Mulighed for at få vand, kaffe, te og lidt let at spise – og at tale kort med andre end dem, man sidder sammen med.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller, hvor lang tid pausen varer, og hvornår deltagerne skal være tilbage. Pausen bør være på maksimalt 15 minutter.

I forbindelse med pausen kan du eventuelt bryde op i den måde, deltagerne sidder sammen på, så de kommer til at danne nye grupper. Deltagerne vil ofte sætte sig sammen med dem, de kender bedst. Du kan fx dele dem op i mødre, fædre, bedsteforældre og andre.

PowerPoint 1.7**Isumassuineq tuppallersaanerlu****1.7 Isumassuineq tuppallersaanerlu**

- Meerarsi eqqarsaatigussiuk, isumassuilluarneq sunaava? Assersuusioritsi.
- Qaqugukkut isumassuilluarnissaq ajornakusoorarpa?
- Isumassuineq qanoq ittoq meeqqamut pingaarnerpaava?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimissineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pituaalunermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Anguniagaq

Angajoqqaat eqqarsalersinnissaat isumassuilluarnerup tuppallersaanerullu suunerinik, aamma isumassorneqarnissamik tuppallersarneqarnissamillu pisariaqartitsisoqarnerani suut pinngitsoorniagassaanersut. Saniatigutttaa q siunertaavoq isumassuineq pillugu meeqqamullu naleqqiullugu unamminartutut misigisartakkaminnik angajoqqaat isummersuutaasa ersersinnissaat.

Imaalorsinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkat ataatsimoorlutik apeqqutit isummersorfigeqqullugit. Peqataasut assersuutissaqanngippata, illit ataatsimik marlunnilluunniit assersuusiorsinnaavutit aallarnisaatissatut.
- Apeqqutigisinnaavat meerartik aliasutsillugu pitsaanerpaamik qanoq tuppallersartarneraat.
- Peqataasut qinnuigikkat arlaatigut pitsanngorsagaqarusunnerlutik eqqarsaatigeqqullugu.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat iliuserisinnaasaannut assersuutit:**

- Meeraq annersimappat tuppallersarlugu.
- Meeraq qasuppat innartillugu.
- Meeqqap oqaasii tusarnaarlugit, assersuutigalugu pakatsimappat, kamappat, aliasuppat ersiorpalluunniit – pissuseqarfigalugulu, meeqqamut malugineqaqqullugu angajoqqaat ikiuukkumasut.

Angajoqqaat pinngitsoorniagassaanut assersuutit:

- Angajoqqaat sakkortuumik assortuunnerinik meeqqap misigisaqartinnissaa, annermik imigassamik sunnigaasimatillutik.
- Inunnet meeqqap ilisarimarpiangisaanut toqqissinartingisaanullu meeqqap akisussaaffigineranik angajoqqaat tunniussinerat.
- Meeqqap killissaasa qaangerneqarnerat.
- Meeqqap maluginiarneqarnissaminik ikiorneqarnissaminillu pisariaqartitsinerata arajutsineqarnera, angajoqqaat allanik ulapputeqarnerat pissutigalugu.
- Meeqqap aliasutsilluni, kamatsilluni ersiortilluniluunniit tuppallersarneqannginnera ikiorneqannginneraluunniit.

PowerPoint 1.7**Omsorg og trøst****1.7 Omsorg og trøst**

- Hvad er god omsorg, når I tænker på jeres barn? Kom med eksempler.
- Hvornår er det svært at være omsorgsfuld?
- Hvilken omsorg er vigtigst for barnet?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimissineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pituaalunermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Mål

At få forældrene til at tænke over, hvad god omsorg og trøst er, og hvad der helst skal undgås i forbindelse med behov for trøst og omsorg. Derudover er formålet at synliggøre forældrenes holdninger til omsorg, og hvilke udfordringer de oplever i forbindelse hermed.

Sådan kan du gøre

- Du beder deltagerne om at forholde sig til spørgsmålene i fællesskab. Har deltagerne ingen eksempler, kan du eventuelt komme med et eller to eksempler for at starte.
- Du kan spørge, hvordan de bedst trøster deres barn, når det er ked af det.
- Du beder deltagerne tænke over, om der er noget, de gerne vil blive bedre til.

Eksempler du kan bruge**Eksempler på det forældrene kan gøre:**

- At trøste barnet, når det har slået sig.
- At putte barnet, når det er træt.
- At lytte til det, barnet siger, hvis det fx er skuffet, vred, ked af det eller bange – og tage sig af det, så barnet mærker, at forældrene vil hjælpe.

Eksempler på det forældrene bør undgå:

- At barnet oplever mange voldsomme skænderier imellem forældrene, især når de er påvirket af alkohol.
- At forældrene overdrager ansvaret for barnet til nogle mennesker, som barnet næsten ikke kender og føler sig utryk ved.
- At barnets grænser bliver overskredet.
- At barnets behov for opmærksomhed og hjælp overses, fordi forældrene har travlt med andre ting.
- At barnet ikke bliver trøstet eller hjulpet, når det er ked af det, vred eller bange.

PowerPoint 1.8

Meeqqap peqqissusaanik ikorfartuisumik nerisat imikkallu

1.8 Meeqqap peqqissusaanik ikorfartuisumik nerisat imikkallu

- Ilaqutariittut peqqissusersi inooriaasersilu pillugit qanoq eqqarsaateqarpi?
- Meeqqap nerisassai pitsaasut suuppat?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Peqqissusimut Pitsaalluernerimullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Meeqqap peqqissusaata nerisaanik imigaanillu qanoq iluaquserneqarsinnaanera pillugu, suullu pinngitsoorniarqarnerinik angajoqqaat eqqarsalersinnissaat. Saniatigut siunertaavoq angajoqqaat nerisaqarneq imigaqarnerlu pillugit isummersornerisa aamma meeqqap ilaqutarillu nerisaasiannut atatillugu unamminartitaasa ersersinnissaat.

Imaalorsinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkat apeqqut siulleq pillugu sanilerisartillu minutsinni marlunni oqaloqatigeeqqullugit.
- Suleqatigiiaani apeqqutip aappaa oqallisigitiguk, tassalu: nerisat pitsaasut.
- Peqataasut qinnuigisinnaavatit pappialarsuarmut eqqarsaatitik allaqqullugit, taannalu iikkamut nivinngarlugu.
- Oqaluttuariuk meeqqat amerlavallaat ullut tamaasa annertuallaamik sodavandinik, mamakujunnik naatsiaanillu panertunik pisartut. Angajoqqaat ilaasa meeqqap peqqinangitsunik noqqaalluni uteriisernera akioruminaatsissinnaavaat. Aanaa/aataakkut akuttunngitsumik peqqinnaangitsunik neqeroorsinnaasarput. Angajoqqaat assigiingitsut unamminartut tamakku qanoq pissuseqarfigisarpaat?
- Aperikkat namminneq isumartik naapertorlugu, meeqqatik peqqinnartunik nerisaqarlutillu imigassaqartarnissaat anguniarlugu, pitsaanerpaamik namminneq qanoq iliorsinnaasorinersut.
- Oqaluttuariuk ullup ingerlanerani tamussiussassat amerlavallaat meeqqat nerisassanik narrutuunngortissinnaagaat, ataatsimooqatigiillunilu nerilernerimi kaattarnerat annikillisillugu.
- Meeqqat nerisaqarnissaannut innersuussutit oqaluttuarikkat. Eqqaamajuk meeqqanut nerisaqarnermut innersuussutit aallaavigissagakkat.
- Peqataasut qinnuigikkat eqqarsaatigeeqqullugu arlaatigut pitsanngorsagaqarusunnerlutik.

Ilisimasat aallaavigisinnaasatit

»Meeqqanut inuusstunullu inassutaavoq nikerarluartunik kalaaliminertortassasut, kisiannili annermik nannup neqaa, arferit kigutillit neqaat, timmissat imarmiut puisitoqqallu neqaat tunuarsimaarfigisassagaat. Nerisassat tamakku assersuutigalugu taarserneqarsinnaapput aalisakkanik aamma miluumasut nunamiut neqqaannik, soorlu tutut, umimmaat aamma savaqqaat Kujataaneersut neqqaannik«.

Innersuussutit peqqinnartut:

- Nikerarluartunik nerisarit.
- Ullut tamaasa nerisakkat: iffiat, suaasiassat/issingiassat, naatsiat, qaqorteqqasut imaluunniit pastat.
- Paarnanik naatitanillu ullut tamaasa nerisarit.
- Aalisakkanik miluumasullu imarmiut neqqaannik assigiingitsunik nerisarit.
- Immummit sanaat immussuillu orsukitsut toqqartakkit.
- Neqit qallersuutissallu orsukitsut toqqartakkit.
- Punneq, makkariina uulialu annikitsuinnarmik atortakkit.
- Sukkut, mamakujuit, taratsut sodavandillu annikitsuinnarmik pisakkit.
- Ullormut nalunaaquttap-akunnera ataaseq aalarit.

PowerPoint 1.8

Mad og drikke som understøtter barnets sundhed

1.8 Mad og drikke som understøtter barnets sundhed

- Hvilke tanker gør du dig om din families sundhed og den måde, I lever på?
- Hvad er et godt måltid for dit barn?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Peqqissusimut Pitsaalluernerimullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At få forældrene til at tænke over, hvordan barnets sundhed understøttes af mad og drikke, og hvad de helst skal undgå. Derudover er formålet at synliggøre forældrenes holdninger til mad og drikke, og hvilke udfordringer de oplever i forbindelse barnets og familiens spisevaner.

Sådan kan du gøre

- Bed deltagerne bruge to minutter til at tale med deres sidemand om det første spørgsmål.
- Få deltagerne i grupperne til at tale om det andet spørgsmål: det gode måltid.
- Bed eventuelt deltagerne om at skrive deres tanker på et stort papir, som kan hænges op på væggen.
- Fortæl, at for mange børn får sodavand, slik og chips hver dag. For en del forældre kan det være svært at modstå barnets plagerier om usunde ting. Bedsteforældregenerationen kan ofte tilbyde usunde ting. Hvordan tackler de forskellige forældre de udfordringer?
- Spørg om, hvad de selv mener, er det bedste, de kan gøre, for at deres barn får sund mad og drikke.
- Fortæl, at for mange snacks i løbet af dagen er med til at gøre børnene kræsne og mindre sultne ved de fælles måltider.
- Fortæl om kostrådene for børn. Husk det er kostrådene til børn, du skal tage udgangspunkt i.
- Bed deltagerne tænke over, om der er noget, de gerne vil blive bedre til.

Viden, du kan tage udgangspunkt i

»Børn og unge anbefales at spise varieret grønlandsk mad, men skal være tilbageholdende med særligt isbjørn, tandhvaler, søfugle og ældre sæler. Disse fødevarer kan for eksempel erstattes af fisk og landpattedyr som ren og moskusokse samt lam fra Sydgrønland«.

De sunde råd:

- Spis varieret.
- Spis brød, gryn, kartofler, ris eller pasta hver dag.
- Spis frugt og grønt hver dag.
- Spis forskellige fisk og havpattedyr.
- Vælg mælkeprodukter og ost med lavt fedtindhold.
- Vælg kød og pålæg med lavt fedtindhold.
- Brug kun lidt smør, margarine og olie.
- Spar på sukker, slik, saft og sodavand.
- Vær i bevægelse en time om dagen.

PowerPoint 1.9

Meeqqap tunngaviusumik pisariaqartitai – sininnissaq aamma timikkut isumassugaaneq

1.9 Meeqqap tunngaviusumik pisariaqartitai – sininnissaq aamma timikkut isumassugaaneq

Tunngaviusumik pisariaqartitai tassaapput:

- Sinik.
- Meeqqap kigutaasa salinneri.
- Uffarneqarnera.
- Nujaajarneqarnera kukiarneralu.
- Silap pissusaanut naapertuuttunik atisaqarnissaa.

Peqqissutitut Pitsaalluernerullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Anguniagaq

Meeqqap tunngaviusumik pisariaqartitai pillugit ilisimasani angajoqqaanut ingerlatitseqqinnissaq. Saniatigut aammattaq siunertaavoq tunngaviusumik pisariaqartitai pillugit isumersuutaasa tamatumunngalu atatillugu angajoqqaat unaminartittagaasa ersersinneqarnissaat.

Imaaliorinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkitt meeqqap tunngaviusumik pisariaqartitai pillugit nerriveqatitik oqaloqatigeqqullugit.

Angajoqqaat namminneq eqqaanngippassuk, assersuutigalugu apeqqutigisinnaavatit meeqqap kigutaasa salinniarnerani sinitsinniarneranilu unaminartuusinnaasut (meeraq ullup-unnuallu kaajallakkiartornerani qanoq pisarpa? Meeraq naammattumik sinittarpa? Siniliaartarpa? Unnuaq naallugu sinittarpa?)

- Angajoqqaat qinnuigikkitt imminnut oqaluttuuteqqullugit, qanoq iliorlutik meeqqatik timikkut isumassortarnerlugit, naammattumillu sininnissaa qularnaartarnerlugu.

Angajoqqaat isumassarsialsialaasinaasunik paarlaasseqatigiinnissaat isumagiuk, arlaat meeqqami sininniarneranik timikkullu isumassorniarnanik unaminartitaqassappat. Isummat pingaarnit flip-overimut allanneqassappat. Ataatsimiinnermi aqutsisutut ikiortitulluunniit akisnaaangikkussi misissorumallugu oqaatigisiuk, qaqugulu eqqartoqqikkumaarnerlugu isumaqatigiissutigalugu.

- Apeqqutigisinnaavat meeraasa timikkut attaveqarneq qanoq ittoq nuannarinerpaasarnaat, sunalu nuannarinnginnerpaasarnaat.
- Apeqqutigisinnaavat meeraat qanoq qisuariartarnerseq attavigineqarnini nuannarinngikkaagamiuk.
- Peqataasut qinnuigikkitt eqqarsaatigeqqullugu arlaatigut pitsanngorsagaqarusunnersut.

Assersuutit atorsinnaasatit

Angajoqqaat immaqa oqarput:

- Uanga misillitagaqarlupunga meeraq aalajangersimasumik innartarfeqartillugu.
- Innalernerani erinarsoreeraangama, qulleq qamittarpara, taavalu utaqqilaarlunga nipaarsarlunga anisarlunga.
- Ukiukut oqortunik atisalersorniarnera pisariusaqaaq.
- Kigutit saligutaat pillugit erinarsuusiornikuuvunga, tamatigut atortakkatsinnik, maanna panimma kigutimi salinnissai nuannarisaqaa.

PowerPoint 1.9

Barnets basale behov – søvn og fysisk omsorg

1.9 Barnets basale behov – søvn og fysisk omsorg

Basale behov er:

- Søvn.
- Få børstet tænder.
- Komme i bad.
- Få vasket hår og klippet negle.
- Have tøj på, der passer til vejr og vind.

Peqqissutitut Pitsaalluernerullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Mål

At formidle viden til forældre om barnets basale behov. Derudover er formålet at synliggøre forældrenes holdninger til de basale behov, og hvilke udfordringer de oplever i den forbindelse.

Sådan kan du gøre

- Bed deltagerne tale med de andre ved bordet om barnets basale behov.

Hvis forældrene ikke selv kommer ind på det, kan du spørge fx om udfordringer ved tandbørstningen og barnets søvn (Har barnet en god døgnrytme? Får barnet sovet nok? Falder barnet let i søvn? Sover det natten igennem?)

- Bed forældrene om at fortælle hinanden, hvordan de giver deres barn fysisk omsorg og sikrer, at det får sovet tilstrækkeligt.

Lad forældrene give hinanden tips og ideer, hvis der er nogle der har udfordringer med barnets søvn og fysiske omsorg. De vigtigste pointer skrives på flipover. Er der noget, som mødelederen og hjælperen ikke kan svare på, så sig, at I vil undersøge det, og aftal, hvornår I kan tale videre.

- Du kan spørge om, hvilken form for fysisk kontakt deres barn bedst kan lide, og hvad det ikke kan lide.
- Du kan spørge forældrene om, hvordan deres barn reagerer, når det ikke kan lide kontakten.
- Du beder deltagerne tænke over, om der er noget, de gerne vil blive bedre til.

Eksempler, du kan bruge

Forældre siger måske:

- Jeg har gode erfaringer med at have et fast tidspunkt, han skal sove på.
- Når jeg har sunget godnatsang, slukker vi lyset, jeg bliver siddende lidt, og så lister jeg til sidst ud ad døren.
- Jeg har et hyr med at give ham nok varmt tøj på om vinteren
- Jeg har opdigtet en tandbørste-sang, som vi altid synger, så nu elsker min datter af få børstet tænder.

PowerPoint 1.10

Inuulluaritsi, ullumimullu qujanaq

1.10 Inuulluaritsi, ullumimullu qujanaq

- Qujanaq ullumimut.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

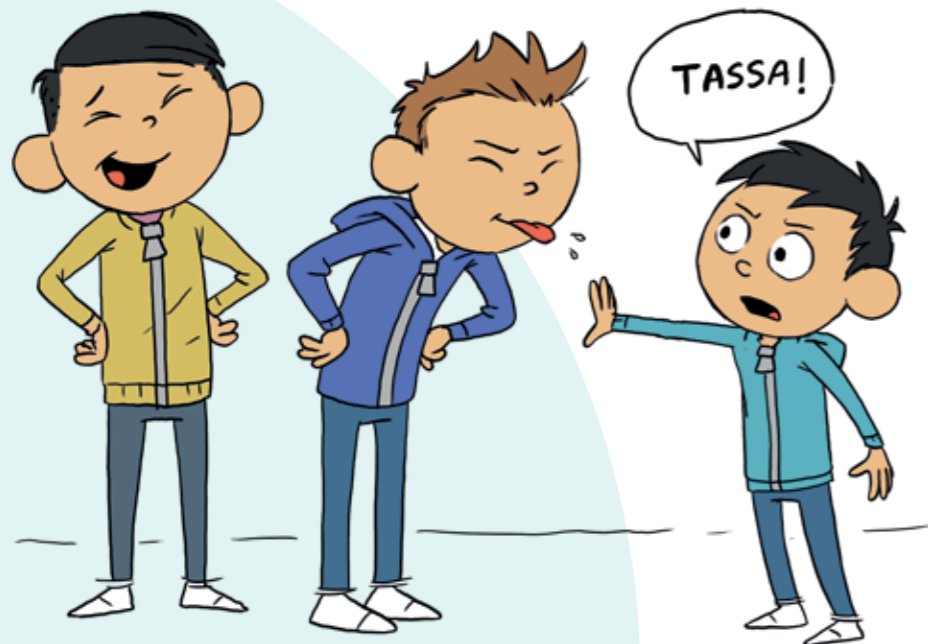
Pegissutisimut Pitisaalluimullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Angajoqqaat ataatsimiinneq peqataanerlu qanoq misigisimanerlugu eqqarsaatigissagaat. Peqataasut tamarmik angajoqqaanik ataatsimiisitsinnermit anissasut isumalluarlutik, aamma meeqqanut imminnullu iliuuseqarnissartik piumassuseqarfigalugu.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut aperikkat ataatsimiinnermut peqataaneq qanoq-igineraat.
- Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissamat pilersarusioqataasimasut takkussimasullu tamaasa qujaffigikkat.
- Inuulluaqqukkit ullumimullu qujallutit. MANU-mi sammisassat allat pilersarusiorsimagussigat tamatuma oqaluttuarinissaa eqqaamajuk.

MEEQQAP PISARIAQARTITAI

PowerPoint 1.10

Farvel og tak for i dag

1.10 Farvel og tak for i dag

- Tak for i dag.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissutisimut Pitisaalluimullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At forældrene tænker over mødet, og hvordan det har været at deltage. At alle går fra forældremødet med en optimistisk stemning og har mod på at gøre noget for børnene og hinanden.

Sådan kan du gøre

- Spørg deltagerne om, hvordan det har været at deltage i mødet.
- Sig tak til alle dem, der har hjulpet med at planlægge forældremødet, og tak til alle, der kom.
- Sig farvel og tak for i dag. Har I planlagt andre MANU arrangementer, så husk at fortæl om det.

BARNETS BEHOV

MANU perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsineq

Perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa

Ataatsimiinnerup siunertaraa:

- Angajoqqaat perorsaanermut atatillugu angajoqqaatut inissisimanertik pillugu eqqarsalersinnissaat tamannalu pillugu eqqartuinissaat.
- Angajoqqaat meeqqallu pitsaasumik ataatsimooqatigiittarnerisa patajaallisarnissaat.
- Angajoqqaat akunnerminni ammanerusumik pissuseqalernissaat.
- Angajoqqaat akunnerminni meeqqanut tunngasutigut ataatsimooqatigiinnerisa siuarsarnissaat.

Angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup ingerlanissaa

Piffissaq	PowerPoint Nr.	Sammissaq
5	1	Perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsinerumut tikilluaritsi
10	2	Titartakkanik filmilaaq
15	3	Suna maannakkorpiaq eqqarsaatigiviuk?
15	4	Nuannaarutissat amerlanerit – unamminartut ikinnerit
15	5	Meeqqanik perorsaaneq pillugu suut ilisimavigit?
15	6	Unikaallanneq
15	7	Ataatat aamma anaanat
15	8	Aanaa/aataakkut
15	9	Suut allaanerusumik iliuusererusuppigit?
5	10	Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

Katillugit nal. ak. 2 minutsillu 5

Piffissaliunneqartut siunnersuutaapput, ingerlatsinissaq missingeruminarsarniarlugu. MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq akunnerit marluk missaannik sivilissuseqartussatut pilersaarusiugaavoq.

PERORSAANEQ

OPDRAGELSE

MANU Forældremøde om opdragelse

Formålet med forældremøde om opdragelse

Formålet med mødet er at:

- Få forældrene til at tænke over og tale om deres rolle som forældre i forbindelse med opdragelsen.
- Styrke det gode samvær mellem forældre og barn.
- Skabe større åbenhed mellem forældrene indbyrdes.
- Fremme et fællesskab mellem forældrene, som handler om deres børn.

Forældremødets forløb

Tid	PowerPoint Nr.	Tema
5	1	Velkommen til forældremøde om opdragelse
10	2	Animationsfilm
15	3	Hvad er du optaget af lige nu?
15	4	Flere glæder – færre udfordringer
15	5	Hvad ved du om børneopdragelse?
15	6	Pause
15	7	Fædre og mødre
15	8	Bedsteforældre
15	9	Hvad kan du tænke dig at gøre anderledes?
5	10	Farvel og tak for i dag

2 timer og 5 minutter i alt

Tiderne er vejledende for at give et overblik over forløbet. Et MANU Forældremøde er planlagt til at vare ca. to timer.

PowerPoint 2.1

Perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsinermut tikilluaritsi

2.1 Perorsaaneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiisitsinermut tikilluaritsi**Ullumikkut makku eqqartussavagut:**

- Meeqqap perorsarneqarneranut akisussaalluni qanoq-ippa?
- Illit meeqqavillu akornassinni ataqatigiilluarneq qanoq patajaallisarsinnaaviuk?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimiisitsineq
- Forældremøde

Peqqissutitut Pitsaalluernerullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Peqataasut tamarmik tikilluaqqusaasutut toqqissisimasutullu misiginissaat, aamma unnuup ingerlanissaanik tamakkiinerusumik paasisaqarnissaat.

Imaaliorsinnaavutit

Tikilluaqqusissaatit naatsumillu oqaluttuaralugit:

- Kina/kikkut ataatsimiinnissamik aallarnisaasuua/-suuppat?
 - Kina ataatsimiinnermik aqutsiva, kinalu ikiortigaa?
 - Kikkut peqataappat?
 - MANU sunaana?
 - Isummat assigiingitsut ilassilluarneqartut – peqataasut isumaqatigiittariaqangillat.
 - Ataatsimiinnerup mianerisassaanera tamanit ataqqisariaqartoq, inuttullu oqallisigisat allanut oqaluttuaqqinneqassanngitsut.
 - Tulliullugu oqaluttuariuk meeqqat tamarmik toqqissisimasumik inuuneqarnissaat kissaatigigipput, angajoqqaajugutta, aanaa/aataakkuugutta, saniliugutta, angajoqqaarsiaagutta imaluunniit sulisuugutta, aamma ataatsimiinnermi ataatsimooratta qanoq iliorluta meerartatta pitsaasumik inuuneqarnissaanik pilersitsinnaanerput oqallisiginiarlugu. Taamaaliussaagullu PowerPointini seqersitani immikkoortut oqallisiginerisigut.
- Immitsinnut ilassereerutta titartakkanik filmilugit naatsoq aallaqqaasiutigissavarput.
- Nerriveqatigiiaat qinnuigikkut imminnut ilasseqqullugit, peqataasut tamarmik aallaqqaataanilli oqaaseqarsinnaaqqullugit. Immaqa amerlanerit imminnut ilisarimareerput, kisianni nuannisaqatigiinnissaq pingaartuuvoq.

PowerPoint 2.1

Velkommen til forældremøde om opdragelse

2.1 Velkommen til forældremøde om opdragelse**I dag skal vi snakke om:**

- Hvordan er det at have ansvar for barnets opdragelse?
- Hvordan kan du styrke det gode samvær mellem dig og dit barn?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimiisitsineq
- Forældremøde

Peqqissutitut Pitsaalluernerullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At alle føler sig velkomne og trygge samt får et overblik over, hvad der skal ske i løbet af aftenen.

Sådan kan du gøre

Du byder velkommen og fortæller kort om:

- Hvem er initiativtagerne til forældremødet?
- Hvem er mødeleder og hjælper?
- Hvem deltager?
- Hvad er MANU?
- Forskellige synspunkter er velkomne, og der behøver ikke være enighed blandt deltagerne.
- Det er et fortroligt rum, og at de personlige ting, der tales om, ikke må fortælles videre til andre.
- Fortæl deltagerne, at vi ønsker et trygt liv for alle børn, hvad enten vi er forældre, bedsteforældre, naboer, plejeforældre eller personale. Fortæl, at vi er samlet for at snakke om, hvordan vi kan skabe et godt liv for vores børn. Det vil vi gøre ved at se på, hvordan vi sammen kan gøre mere for, at alle vores børn trives og har det godt. For at opnå det, er det vigtigt at tale om de punkter, der står i PowerPointen.

Når vi har hilst på hinanden, starter vi med at se en kort animationsfilm.

- Bed deltagerne hilse på hinanden ved bordene, så alle får sagt noget fra start. De fleste kender måske hinanden i forvejen, men det vigtigste er at skabe en god stemning.

Anguniagaq

Perorsaanerup pilersitsissutaasinnaasumik isumassarsiffiusinnaasumillu isiginiarnissaa.

Imaaliorsinnaavutit

- Filmi takutiguk apequtigalugulu peqataasut meeqqanik perorsaaneq pillugu immikkut eqqarsaatissinneqarsimanersut.
- Oqaluttuariuk titartakkanik filmiliaq ataatsimiinnermi eqqartugassassinnut aallarnisaataasoq. Filmimik takutitsinissaq periarfissaqangippat, pilersaarut B atorsinnaavat.

Pilersaarut B

Imaaliorsinnaavutit:

- Assinik suliffigisanni meeqqat inuunerat pillugu takutitsisunik takutitsigit.
- Naatumik oqaluttuariuk meeqqat suna nuannarinerpaasarneraat. Aammaa angajoqqaanik ataatsimiisineq sioqqullugu meeqqanik aperisaqarsinnaavutit paasinirlugu suna nuannarinerpaasarneraat, meeqqallu oqaluttuaannik issuaallutit.

Mål

At sætte fokus på opdragelse på en konstruktiv og inspirerende måde.

Sådan kan du gøre

- Du viser filmen og spørger, om det får deltagerne til at tænke på noget særligt omkring børneopdragelse.
- Du fortæller, at det var en opstart til det, vi skal tale om ved mødet. Hvis det ikke er muligt at vise film, kan du bruge plan B.

Plan B

Du kan:

- Vise nogle billeder, der viser noget om børnenes liv i fra det sted, du arbejder.
- Fortælle lidt om, hvad børnene er glædest for. Du kan eventuelt inden forældremødet spørge nogle børn om, hvad de er glædest for, og citere det, børnene har fortalt dig.

PowerPoint 2.3

Suna maannakorpiag eqqarsaatigiviuk?

2.3 Suna maannakorpiag eqqarsaatigiviuk?

Suna maannakorpiag eqqarsaatigiviuk, makku takorloortillugit:

- Ataatsimik amerlanernilluunniit meeraqarnerup nuannersui?
- Ataatsimik amerlanernilluunniit meeraqarnerup unamminartui?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pituaalluunermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Anguniagaq

Angajoqqaajunermi nuannersut unamminarsinnaasullu oqaluttuarinissaat. Ammasumik pissusilersornissap pilersinnissaa imminnullu ikorfartoqatigiinnissap ajornannginerulersinnissaa.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkitt minutsit marluk atorlugit angajoqqaajunerup qanoq-ittuunera eqqarsaatigeqqullugu. Sulisut angajoqqaat meeqqaminnut pissuseqariaasiat eqqartorsinnaavaat. Angajoqqaat sulisullu immikkoorlutik suleqatigiiassapput. Peqataasut qinnuigikkitt gruppiminni tulleriiaarlutik naatsumik eqqartoqqullugu, maannakorpiag suna eqqarsaatiginerlugu.
- Siullermik angajoqqaat eqqarsaataat pillugit aperikkitt, tulliullugulu sulisut aperalugit.
- Suleqatigiiat qinnuigisinnaavutit eqqarsaatigisatikk pappialarsuarnut allaqqullugit, iikkamullu nivinngarlugit.

Immikkoortumi tassani oqallittoqassangilaq, kisianni itisilerissutaasunik aperisoqarsinnaavoq.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat immaqa oqarput:**

- Nuannaarutigivara qitornara takorluuilluartarmat isumataallaqqittarlunilu.
- Eqqarsaatigivara meerara angerlarsimatilluta avaangusulissanngippat qanoq-iliorsinnaanerlunga.
- Meerara oqaaseqarpiarneq ajorpoq, tamannalu ernummatigivara.

Sulisut immaqa oqarput:

- Nuannaarutigisarpara arnaq kisermaaqq meeqqaminik ingerlalluartsisoq.
- Ernumaammertarpunga takugaangakku angajoqqaqq akuliuttanngitsoq, meeqqani assersuutugalugu meeraqatiminik patittaagaangat.
- Angajoqqaat suliffeqanngitsut ilaqutariit ingerlalluartsinnissaat pikkoriffigivaat.

PowerPoint 2.3

Hvad er du optaget af lige nu?

2.3 Hvad er du optaget af lige nu?

Hvad er du optaget af lige nu, når du tænker på:

- Hvilke glæder der er ved at have et eller flere børn?
- Hvilke udfordringer der er ved at have et eller flere børn?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pituaalluunermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Mål

At fortælle om både det positive og det, der udfordrer, ved at være forældre. At skabe en åbenhed og gøre det lettere at støtte hinanden.

Sådan kan du gøre

- Bed deltagerne bruge to minutter på at tænke over, hvordan det er at være forældre. Personalet kan drøfte forældrenes tilgang til børnene. Forældre og personale er i hver deres grupper. Du beder deltagerne tage en runde i grupperne, hvor de kort fortæller, hvad de er optaget af.
- Spørg først forældrene om deres tanker, og spørg derefter personalet.
- Bed eventuelt grupperne om at skrive deres tanker på et stort ark papir, som kan hænges op på væggen.

Der skal ikke diskuteres under dette punkt, men der må gerne stilles uddybende spørgsmål.

Eksempler du kan bruge**Forældrene siger måske:**

- Jeg er glad for at mit barn er fantasifuld og kreativ.
- Jeg er optaget af, hvad jeg kan gøre, så mit barn ikke keder sig, når vi er hjemme.
- Mit barn siger ikke ret meget, og det bekymrer mig.

Personalet siger måske:

- Jeg glæder mig over en enlig mor, som får sit barn til at stortrives.
- Jeg bliver bekymret, når jeg ser en forælder, der ikke aktivt griber ind, når barnet fx slår andre børn.
- Forældre er gode til at få familien til at fungere, når de ikke har arbejde.

PowerPoint 2.4

Nuannaarutissat amerlanerit – unamminartut ikinnerit

2.4 Nuannaarutissat amerlanerit – unamminartut ikinnerit

Maanna meerarsi/meeqqasi qanoq iliorlusi nuannaarermik pilersitsiffiusumik ataatsimooqatigisinnaanerlugit ilissinnut isummersussaasi.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimissineq
- Forældremøde

Pegissutisimut Pittaalluinerimullu Aqutisoqarfik – Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 – © God Barndom

Anguniagaq

Angajoqqaat meeqqaminnik nuannersumik nuannaarermillu pilersitsiffiusumik ataatsimooqateqarsinnaanertik pillugu isummassarsinissaat. Ilanngullugu iluaqutaasussaq tassaavoq ammanerulerneq, angajoqqaallu ikioqatigiinnissamik ilinniarnertat.

Imaaliorsinnaavutit

- Siullermik angajoqqaat qinnuigikkitt meeqqaminnik nuannersumik qanoq peqateqarsinnaanerminnik isummersoqatigeqqullugit.
- Qinnuigisinnaavutit namminneq nuannarisatik oqaluttuareqqullugit.

Pingaartuuvoq naggasiullugu sulisut aperissallugit, angajoqqaanut qanoq siunnersuuteqarsinnaanersut.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat immaqa oqarput:**

- Apummi qarajaalluta illuikkioraangatta nuannisartaqaagut.
- Ataatsimoorluta boor'luliortarpugut. Oqaloqatigiinnissamut piffissaqarluartitsisarpoq.
- Meeqqama nuannarilluinnartarpaa sininnialeraangamik nammineq oqaluttuliannik oqaluttuukkaanganni.

Sulisut immaqa oqarput:

- Meeqqat tamaasa peqatigalugit pinngortitami nerisassiorneq nuannareqaara.
- Meeqqat pinnguaqatigalugit erinarsoqatigineri nuannarisarpara – ilikkajanerit sapiinnerallu tupinnaannartarpog.
- Ilaqtariinnik Sullissivinni nuannarisarpara tamanut ammasumik aaqjissuussitilluta, natermi meeqqat issiaqatigalugit pinnguartarnerput.

PowerPoint 2.4

Flere glæder – færre udfordringer

2.4 Flere glæder – færre udfordringer

Nu skal I give hinanden gode idéer til måder, I kan være mere sammen med jeres barn/børn på måder, der skaber glæde.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimissineq
- Forældremøde

Pegissutisimut Pittaalluinerimullu Aqutisoqarfik – Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 – © God Barndom

Mål

At forældrene får gode ideer til et positivt samvær med deres barn, som skaber glæde. Sidegevinsten er, at det skaber større åbenhed, og forældrene lærer at hjælpe hinanden.

Sådan kan du gøre

- Først beder du forældrene om at give hinanden ideer til gode måder at være sammen med deres børn på.
- Bed dem eventuelt fortælle om det, de selv er glade for.

Det er vigtigt at slutte af med at spørge personalet om hvilke tips, de kan give forældrene.

Eksempler du kan bruge**Forældrene siger måske:**

- Vi har det utrolig sjovt, når vi bygger huler i sneen.
- Vi bager boller sammen. Det giver ro til virkelig at få snakket.
- Mit barn elsker, når jeg fortæller en opdigtet historie, inden hun skal sove.

Personalet siger måske:

- Jeg elsker at tilberede mad sammen med alle børnene ude i naturen.
- Jeg kan godt lide at lave sanglege med børnene – det er helt vildt, hvor lærenemme og modige de er.
- I familiecenteret er jeg glad for at sætte mig ned på gulvet og lege med børnene, som kommer til åbent hus.

PowerPoint 2.5

Meeqqanik perorsaaneq pillugu suut ilisimavigit?

2.5 Meeqqanik perorsaaneq pillugu suut ilisimavigit?

- Meeqqanik perorsaalluarneq pillugu isummassinnik oqaloqatigiigitsi.

MANU

- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremøde

Regjeringens Pædagogiske Udviklingscenter - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Perorsaanermi tunngaviusumik periutsit, ilisimatusarnikkut pingaaruteqartutut paasineqarnikut saqqummiunnissaat, angajoqqaat isumassarsitinnissaat siunertaralugu.

Imaaliorinnaavutit

- Siullermik angajoqqaat aperikkitt meeqqanik perorsaalluarneq namminneq qanoq isumaqartinneraat. Flipoverimut allattuisinnaavutit.
- Ataani ungalusamiittunik tapertaqartitsinnaavutit. Immikkoortut angajoqqaat namminneq eqqaariingisaat saqqummiutikkitt.

Ilisimasat aallaavigisinnaasatit

Nalunngilarput pingaartuusoq:

- Meeqqat kissaatigisaasa paasinissaat. Assersuutigalugu oqarluni: »Sorusuppinuna?«
- Meeqqap misigissusaasa paasiarnissaat, eqqortumillu paasisimaneq apeqqutiginnissaat: »Takusinnaavara aliasuttutit.« Meeraq oqarpoq: »Naamik, kamattungaana.«
- Meeqqap kissaataasa ataqqinnissaat – naak tamatigut piviusunnorsinnaanngikkaluartut.
- Meeqqap ajornakusoortitaasa qanoq isumagineqarsinnaanerannik takutitsineq.
- Meeqqap soqutigintartit pissanganartitaallu pillugit oqaloqatiginera.
- Meeqqamik maligassiuilluarneq, soorlu kukkugaanni utoqqatserarluni, inuit allat (meeqqat inersimasullu) pillugit kusanartumik oqaluttarluni.
- Sapinngisamik naatsukullammik ersarissumillu meeraq oqaluttuullugu suut akuerisaanersut suullu akuerisaannginnersut.
- Meeqqap ulluinnarni sammisassanut annikinnerusunut peqataatinnera, soorlu nerrivilioqataasillugu.
- Meeraq qinnuigineqarnermisut ilioraangat pisariaqartitsisoqartillugulu ikiuukkaangat nersualaartarlugu.
- Meeqqap patinneqanngisaannarnissaa, siorasaarneqannginnissaa, kanngusaarneqannginnissaa imaluunniit nikassarneqannginnissaa, soorlu oqarfigalugu: »Sianeeqaanuna??«
- Meeqqap pillarneqannginnissaa, soorlu innartillugu, nerisinnaveersarlugu imaluunniit kisimiitillugu »time-out«-ertittarlugu.

PowerPoint 2.5

Hvad ved du om børneopdragelse?

2.5 Hvad ved du om børneopdragelse?

- Tal med hinanden om, hvad I synes, god børneopdragelse er.

MANU

- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremøde

Regjeringens Pædagogiske Udviklingscenter - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At formidle nogle grundlæggende principper for opdragelse, som vi fra forskningen ved er vigtigt, med den hensigt at inspirere forældrene.

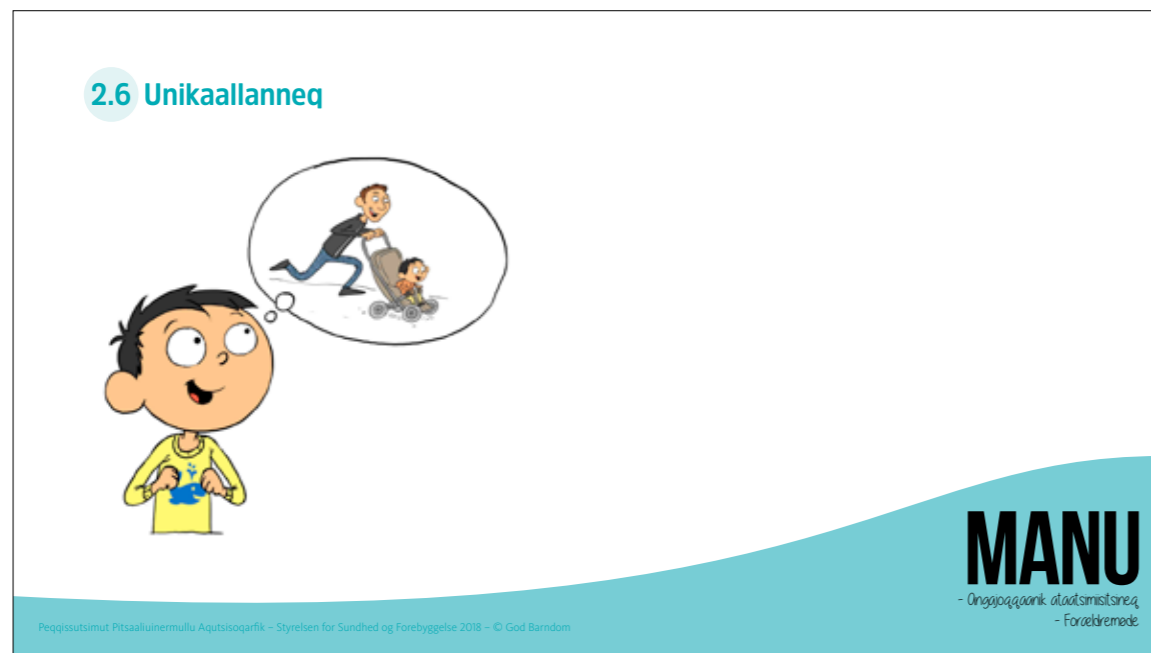
Sådan kan du gøre

- Først spørger du forældrene om, hvad de mener, god børneopdragelse er. Skriv gerne på flipover.
- Du kan supplere med det, der står i rammen nedenfor. Brug de punkter som forældrene ikke selv nævner.

Viden du kan tage udgangspunkt i

Vi ved, det er vigtigt, at:

- Prøve at forstå, hvad det er, barnet gerne vil. Fx ved at sige: »Hvad er det, du gerne vil?«
- Prøve at forstå barnets følelser og tjekke om forståelsen er rigtig: »Jeg kan se, du er ked af det.« Barnet svarer: »Nej – jeg er sur.«
- Respektere barnets ønsker – selvom de ikke altid kan opfyldes.
- Vise, hvordan man gør ting, som barnet har svært ved at gøre.
- Snakke med barnet om noget, som barnet syntes er interessant og spændende.
- Være en god rollemodel for barnet, fx sige undskyld, hvis man har gjort noget forkert, tale pænt om andre mennesker (både børn og voksne).
- Fortælle barnet så kort og klart som muligt, hvad det må, og hvad det ikke må.
- Inddrage barnet i små hverdagsaktiviteter, fx hjælpe med at dække bord.
- Rose barnet, når det gør det, du beder det om, og når det hjælper, fordi det kan se, der er et behov.
- Du aldrig slår, truer barnet, eller skammer barnet ud, eller taler nedladende til det, fx siger: »Er du dum?«
- Du lader være med at straffe barnet, fx ved at sende det i seng, lader være med at give det mad eller bruger time-out, hvor barnet isoleres.

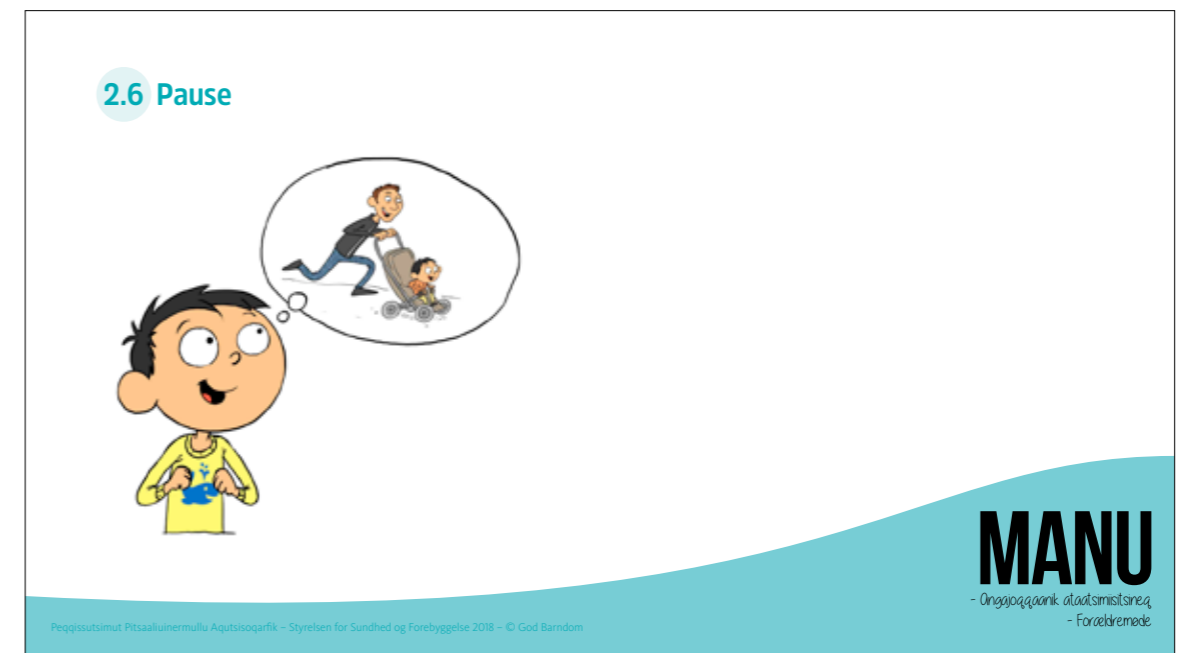
Anguniagaq

Periarfissaapput: imeq, kaffi, tii tamulugassamerngillu – aamma issiaqatiginngisanik oqaloqateqalaarnissaq.

Imaaliorsinnaavutit

- Unikaallannerup qanoq sivisutiginnissaa qaqugulu peqataasut utereersimanissaat oqaatigiuk. Unikaallanneq annerpaamik minutsinik 15-inik sivisussuseqartariaqarpoq. Ilisarimavallaanngisat oqaloqatiginissaat kaammattuutigiuk.

Unikaallannermut atatillugu peqataasut allaanerusumik inississinnaavatit, nutaanik suleqatigiiliirlutit. Peqataasut amerlanertigit ilisarimanagerusatik issiaqatigerusuttarpaat.

Mål

Mulighed for at få vand, kaffe, te og lidt let at spise - og at tale kort med andre end dem, man sidder sammen med.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller, hvor lang tid pausen varer, og hvornår deltagerne skal være tilbage. Pausen bør være på ca. 15 minutter. Opfordrer alle til at tale med dem, man ikke kender så godt.

I forbindelse med pausen kan du eventuelt bryde op i den måde, deltagerne sidder sammen på, så de kommer til at danne nye grupper. Deltagerne vil ofte sætte sig sammen med dem, de kender bedst.

PowerPoint 2.7

Ataatat aamma anaanat

2.7 Ataatat aamma anaanat

- Ataatat anaanallu meeqqaminnik perorsaariaasiat assigiingissuteqarpa? Nammineq ilaqtatit aallaavigikkit.
- Assigiingissutsit ajunngillat?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimatsineq
- Forældremede

Anguniagaq

Perorsaanermi assigiingissutsit suunerisa ersersinnissaat, ilaqtariinni kissaatigineqartut oqallisiginissaat ajornannginneruleqqullugu.

Imaaliorsinnaavutit

- Oqaatigiuk maanna pitsaasumik ataatsimooqatigeeriaatsit pitsaasumillu meeqqanik perorsaariaatsit eqqartoreerlusigit. Tulliullugu perorsaaneq aamma ataapat anaanallu assigiingissutaat oqallisigissavagut. Ilissi angajoqqaat qanoq eqqarsarpisi?
- Peqataasut qinnuigikkit PP7-imi apeqqutit suliareqqullugit.
- Apeqqutigiuk arlaat assersuutissaqarnersut.

Peqataasut nerriviit kaajallallugit issiassapput.

Assersuutit atorsinnaasatit

Angajoqqaat immaqa oqarput:

- Isumaqpunga anaanatut naveersinnginnerusarlunga.
- Uagutsinni isumaqatigiingissutigilaarsinnaavarput meeqqat unnukkut qaqugukkut inassanersut.
- Ataapat ernerput nersualaallaqqittarpaa, najani isumassorluaraangaguk.
- Nalulluinnarpara.

Sulisut immaqa oqarput:

- Angajoqqaat ataasiakkaat isiginiartarpagut arnaanerat angutaaneralluunniit apeqqutaatinnagu.
- Naluarput assigiingissuteqartoqarnersoq.
- Isumaqpunga ataatarpassuit meerartik piumanngikkaluarpalluunniit atallaalersuillaqqittuusut.

PowerPoint 2.7

Fædre og mødre

2.7 Fædre og mødre

- Er der forskel på, hvordan fædre og mødre opdrager deres børn? Tag udgangspunkt i din egen familie.
- Er det forskelle, du mener, bør være der?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimatsineq
- Forældremede

Mål

At synliggøre hvilke forskelle der er i opdragelsen, så det bliver lettere at tale om, hvordan de ønsker, det skal være i deres egen familie.

Sådan kan du gøre

- Fortæl, at I nu har talt om gode måder at være sammen på, og hvad der er god børneopdragelse. Nu skal vi tale om opdragelse og forskelle på far og mor. Hvad tænker I forældre?
- Du beder deltagerne arbejde med spørgsmålene i PP 7.
- Du spørger, om der er nogen, der vil komme med eksempler.

Deltagerne sidder ved bordene.

Eksempler du kan bruge

Forældrene siger måske:

- Jeg synes, at jeg som mor skælder mindst ud.
- Hjemme hos os kan vi godt være lidt uenige om, hvornår børnene skal i seng om aftenen.
- Far er god til at rose vores søn, når han er omsorgsfuld over for sin lillesøster.
- Det ved jeg virkelig ikke!

Personalet siger måske:

- Vi ser på den enkelte forælder og ikke på deres køn.
- Vi ved ikke, om der er forskelle.
- Jeg synes, der er mange fædre, som er gode til at få børnene i flyverdragten på en god måde, selvom barnet ikke vil.

2.8 Aanaa/aataakkut

- Meeqqatit illit nammineq perorsarneqarsimanittut perorsarpigit? Perorsaanerit sutigut allaanerua? Sutigut assigiissuteqarpa?
- Illit meeqqavit ataatsimooqatigisarnerisa aanaa/aataakkut meeqqanik ataatsimooqateqartarnerannit suut allaanerusutigivaat? Meeqqasi aanaa/aataakkunniittanngippata inersimasut allat meeqqasi ataatsimooqatigisartagaat eqqarsaatigisigit.
- Assigiinngissutsit illit isummat malillugu ajunngillat?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimooqatigisartagaat
- Forældremøde

Pegissutsimut Pittaalluinerimullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Meeqqat angajoqqaallu kinguaariinnut utoqqaanerusunut pissusaasa ersersinnissaat (soorlu meeqqat aanaa/aataakkuinut). Angajoqqaat namminneq perorsarneqarnerminnut naleqqiullugu suut attatiinnarusuppaat?

Imaaliorinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkat PP8-mi apeqqutit takugamikkit qanoq takorluuilernertik eqqarsaatigeqqullugu.
- Apeqqutigiuk kinguaariit pineqartut marluk perorsaariaatsimikkut assigiinngissutaannik assigiissutaannillu assersuutissaqarnersut. Eqqartorsiuk ilissi qanoq kissaateqarnerlusi?

Sulisunut angajoqqaanullu immikkoortitsisoqanngilaq.

Assersuutit atorsinnaasatit

Angajoqqaat immaqa oqarput:

- Eqqissimasarput qitornamalu sorpassuarnik ilinniartinnissa piffissaqarfigalugu. Uanga taama eqqissimatigisanngilanga.
- Aanaa/aataakkut meeqqakka mamakujuttunik qujanarniarfigisarpaat. Uanga taamaanngisaannarpunga.
- Qitornara qanga pisimasunik oqaluttuussinnaavaat – uanga sulii inunngunngikkallaramali pisimasunik.

Sulisut immaqa oqarput:

- Aanaa/aataakkut meeqqamik aalleraangamik piffissaqarluartarput.
- Ilaanni takusarpara aanaa/aataakkut meeqqamut akisussaaffik tigugaat.

2.8 Bedsteforældre

- Opdrager du børnene på samme måde, som du selv blev opdraget? Hvor er opdragelsen forskellig? Hvor er den ens?
- Hvad er forskellen på den måde, du er sammen med børnene på, og den måde, børnenes bedsteforældre er sammen med dem på? Hvis jeres børn ikke er sammen med deres bedsteforældre, så tænk på nogle andre voksne, som jeres barn tilbringer tid sammen med.
- Er det forskelle, du mener bør være der?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimooqatigisartagaat
- Forældremøde

Pegissutsimut Pittaalluinerimullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At synliggøre forældrenes og børnenes forhold til den ældre generation (fx børnenes bedsteforældre). Hvad vil forældrene gerne bevare, og hvad vil de ændre i forhold til opdragelse, de selv har fået.

Sådan kan du gøre

- Bed deltagerne tale om, hvad de tænker, når de ser spørgsmålene i PP8.
- Du spørger, om der er nogen, der vil komme med eksempler på forskelle og ligheder i den måde, de to generationer opdrager på. Tal om, hvordan I ønsker, det skal være?

Der er ikke opdelt i personale- og forældregrupper.

Eksempler du kan bruge

Forældrene siger måske:

- De har ro og tid til at lære mit barn mange ting. Jeg har ikke selv roen.
- Bedsteforældrene køber mine børn med slik. Det vil jeg aldrig gøre.
- De kan fortælle historier til mit barn fra »gamle dage« – fra før jeg selv blev født.

Personalet siger måske:

- Bedsteforældrene tager sig god tid, når de henter barnet.
- Jeg ser nogle gange, at bedsteforældrene overtager ansvaret for barnet.

PowerPoint 2.9

Suut allaanerusumik iliuusererusuppigit?

2.9 Suut allaanerusumik iliuusererusuppigit?

- Illit suut allaanerusumik iliuuserisinnaavigit?
- Ilaquttavit suut allaanerusumik iliuuserisinnaavaat?
- Ataatsimoorluta suut allaanerusumik iliuuserisinnaavagut?

Iluatsitsissagutta sutigut isumaqatigiissuteqartariaqarpugut?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pitsaalluernerullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Peqataasut tamarmik eqqarsaatigissagaat, tamarmik immikkut ataatsimoorlutillu qanoq iliorsinnaanerlutik namminneq meerartatillu pitsaanermik inuuneqalissagunik. Aamma meeqqamik qanoq perorsarnissaat pillugu ilisimaarinnillualernissaat.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkitt apeqqutit minutsinni marlunni eqqarsaatigeqqullugit. Tulliullugu nerriveqatitik eqqarsaatersuutitik pillugit oqaluttuutissavaat.
- Peqataasut isumaqatigiissutigisaat imaluunniit amerlanerit kissaatigisaat flipoverimut allanneqassapput.
- Apeqqutigiuq sulisut isummersuuteqarnerisut angajoqqaanut saqqummiukkumasaminnik.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat immaqa oqarput:**

- Meerara apersornerullugulu tusaaniarnerussavara, qanoq eqqarsarnerunga meeqqannit ilisimaneqaqullugu.
- Meerara unnukutt isiaarnerullunilu innajaarnerusalissaaq.
- Uiga oqaloqatigisariaqarpara sutigut pikkorinnerulernissarput pillugu.

Sulisut immaqa oqarput:

- Isumaqaarpunga angajoqqaat amerlasuut eqqissinerusariaqartut.
- Oqaatsit annertunerusumik sulininni sammisariaqarpakka – oqaluttuussillunga nipituumillu atuffassillunga.
- Meeqqat misigisaminnik misigissutsiminnillu oqaasertaliinissaannik ilinniartinniarpagut.

PowerPoint 2.9

Hvad kan du tænke dig at gøre anderledes?

2.9 Hvad kan du tænke dig at gøre anderledes?

- Hvad kan du selv gøre anderledes?
- Hvad kan din familie gøre anderledes?
- Hvad kan vi gøre anderledes i fællesskab?

Er der noget, vi skal aftale, for at det kan lykkes?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pitsaalluernerullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At alle overvejer, hvad de hver især og sammen kan gøre for at skabe et bedre liv for sig selv og deres børn. At blive mere bevidst om, hvordan de vil opdrage deres børn.

Sådan kan du gøre

- Bed deltagerne bruge to minutter på at overveje spørgsmålene. Derefter skal de fortælle de andre ved bordet om deres overvejelser.
- Det deltagerne er enige om, eller som flere gerne vil, skrives på flipover.
- Spørg, om personalet har nogle gode ideer, som de vil fortælle forældrene.

Eksempler du kan bruge**Forældrene siger måske:**

- Jeg vil spørge og lytte mere til mit barn, så mit barn ved hvad jeg tænker.
- Mit barn må ikke være så sent ude, men skal tidligere i seng.
- Jeg må vist lige tale med min mand om, hvad vi skal blive bedre til.

Personalet siger måske:

- Jeg synes, mange forældre skal tage den mere med ro.
- Jeg vil arbejde mere med sprog – fortælle historier og læse højt.
- Vi vil lære børnene at sætte ord på deres oplevelser og hvad de føler.

PP **PowerPoint 2.10**
Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

2.10 Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

- Ullumimut qujanaq

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissutisimut Pitisaalluimullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Angajoqqaat ataatsimiinneq peqataanerlu qanoq misigisimanerlugit eqqarsaatigissagaat. Peqataasut tamarmik angajoqqaanik ataatsimiisitsinermi anissasut isumalluarlutik, aamma meeqqanut imminnullu iliuuseqarnissartik piunassuseqarfigalugu.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut aperikkat ataatsiminnermut peqataaneq qanoq-igineraat.
- Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissamut pilersarusioqataasimasut takkussimasullu tamaasa qujaffigikkat.
- Inuulluaqqukit ullumimullu qujallutit. MANU-mi sammisassat allat pilersarusiorsimagussigat tamatuma oqaluttuarinissaa eqqaamajuk.

PP **PowerPoint 2.10**
Farvel og tak for i dag

2.10 Farvel og tak for i dag

- Tak for i dag.

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissutisimut Pitisaalluimullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At forældrene tænker over mødet, og hvordan det har været at deltage. At alle går fra forældremødet med en optimistisk stemning og har mod på at gøre noget for børnene og hinanden.

Sådan kan du gøre

- Spørg deltagerne om, hvordan det har været at deltage i forældremødet.
- Sig tak til alle dem, der har hjulpet med at planlægge forældremødet, og tak til alle, der kom.
- Sig farvel og tak for i dag. Har I planlagt andre MANU arrangementer, så husk at fortælle om det.

MANU Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsineq

Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaa

Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup siunertaraa:

- Angajoqqaat sulisullu akornanni suleqatigiinnerup patajaallisarnissaa.
- Angajoqqaat akornanni aamma angajoqqaat sulisullu akornanni imminnut ammaffiginerunissaq.
- Angajoqqaat aamma angajoqqaat sulisullu akornanni ataatsimooqatigiinnerup siuarsarnissaa.
- Meeqqat ataatsimoorullugit akisussaaffiginerisa eqqarsaatigalugulu oqallisiginissaa.

Ataatsimiinnerup ingerlanera

Piffissaq	PowerPoint Nr.	Sammissassaq
5	1	Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinerup tikilluaritsi
10	2	Titartakkanik filmilaaq
20	3	Qitornat pillugu sulisunik qanoq suleqateqartarpi?
15	4	Suleqatigiinneq meeqqanut qanoq pingaaruteqartigiva?
20	5	Suleqatigiinneq pitsaanerulersinniarlugu qanoq iliorsinnaavugut?
15	6	Unikaallanneq
15	7	Ataatsimooqatigiiffiit assigiinngitsut
15	8	Ataatsimooqatigiiffiit nutaat pillugit isumaqatigiissutit
5	9	Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq
Katillugit nal. ak. 2		

Piffissaliunneqartut siunnersuutaapput, ingerlatsinissaq missingeruminarsarniarlugu. MANU Angajoqqaanik ataatsimiisitsineq akunnerit marluk missaannik sivilissuseqartussatut pilersaarusiugaavoq.

MANU forældremøde om fællesskab og samarbejde

Formålet med forældremødet – Fællesskab og samarbejde

Formålet med forældremødet er, at:

- Styrke samarbejdet mellem forældre og personale.
- Skabe større åbenhed mellem forældrene indbyrdes og mellem forældre og personale.
- Fremme et fællesskab mellem forældrene og mellem forældre og personale.
- Tænke over og tale om det fælles ansvar for børnene.

Forældremødets forløb

Tid	PowerPoint Nr.	Tema
5	1	Velkommen til forældremøde om fællesskab og samarbejde
10	2	Animationsfilm
20	3	Hvordan samarbejder du med personalet om dine børn?
15	4	Hvad betyder samarbejdet for børnene?
20	5	Hvad kan vi gøre for at skabe et bedre samarbejde?
15	6	Pause
15	7	Fællesskaber på kryds og tværs
15	8	Aftaler om nye fællesskaber
5	9	Farvel og tak for i dag
2 timer i alt		

Tiderne er vejledende for, at du som mødeleder bedre kan få overblik over forløbet. Et MANU forældremøde er planlagt til at vare ca. to timer.

PowerPoint 3.1

Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinermut tikilluaritsi

3.1 Ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit angajoqqaanik ataatsimiisitsinermut tikilluaritsi**Ullumikkut eqqartussavagut:**

- Angajoqqaat akornanni ataatsimooqatigiinneq qanoq patajaallisarneqarsinnaava?
- Angajoqqaat sulisullu akornanni suleqatigiinneq qanoq patajaallisarneqarsinnaava?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimiisitsineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pitsaalluinnermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Peqataasut tamarmik tikilluaqqusaasutut toqqissisimasutullu misiginissaat, aamma unnuup ingerlanissaanik tamakkiinerusumik paasisaqarnissaat.

Imaaliorsinnaavutit

Tikilluaqqusissaatit naatsumillu oqaluttuaralugit:

- Kina/kikkut ataatsimiinnissamik aallarnisaasuua/-suuppat?
- Kina ataatsimiinnermik aqutsiva, kinalu ikiortigaa?
- Kikkut peqataappat?
- MANU sunaana?
- Isummat assigiingitsut ilassilluarneqartut – peqataasut isumaqatigiittariaqangillat.
- Ataatsimiinnerup mianerisassaanera tamanit ataqqisariaqartoq, inuttullu oqallisigisat allanut oqaluttuaqqinneqassanngitsut.
- Tulliullugu oqaluttuariuk meeqqat tamarmik toqqissisimasumik inuuneqarnissaat kissaatigigipput, angajoqqaajugutta, aanaa/aataakkuugutta, saniliugutta, angajoqqaarsiaagutta imaluunniit sulisuugutta, aamma ataatsimiinnermi ataatsimooratta qanoq iliorluta meerartatta pitsaasumik inuuneqarnissaanik pilersitsinnaanerput oqallisiginiarlugu. Taamaaliussaagullu PowerPointini seqersitani immikkoortut oqallisiginerisigut.

Immitsinnut ilassereerutta titartakkanik filmilugit naatsoq aallaqqaasiutigissavarput.

- Nerriveqatigiiaat qinnuigikkut imminnut ilasseqqullugit, peqataasut tamarmik aallaqqaataaniilli oqaaseqarsinnaaqqullugit.

Immaqa amerlanerit imminnut ilisarimareerput, kisianni nuannisaqatigiinnissaq pingaartuuvoq.

PowerPoint 3.1

Velkommen til forældremøde om fællesskab og samarbejde

3.1 Velkommen til forældremøde om fællesskab og samarbejde**I dag skal vi snakke om:**

- Hvordan styrkes fællesskabet mellem forældrene?
- Hvordan styrkes samarbejdet mellem forældre og personale?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimiisitsineq
- Forældremøde

Pegissuutimut Pitsaalluinnermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At alle føler sig velkomne og trygge samt får et overblik over, hvad der skal ske i løbet af aftenen.

Sådan kan du gøre

Du byder velkommen og fortæller kort om:

- Hvem er initiativtagerne til forældremødet?
- Hvem er mødeleder og hjælper?
- Hvem deltager?
- Hvad er MANU?
- Forskellige synspunkter er velkomne, og at der ikke behøver at være enighed blandt deltagerne.
- Det er et fortroligt rum, og at de personlige ting, der tales om, ikke må fortælles videre til andre.

- Fortæl derefter, at vi alle ønsker et trygt liv for alle børn, hvad enten vi er forældre, bedsteforældre, naboer plejeforældre eller personale. Fortæl, at vi er samlet for at snakke om, hvordan vi alle kan skabe et godt liv for vores børn. Det vil vi gøre ved at se på, hvordan vi sammen kan gøre mere for, at alle vores børn trives og har det godt. For at opnå det, er det vigtigt at tale om de punkter, der står i PP.

Når vi lige har hilst på hinanden, starter vi med at se en kort animationsfilm.

- Bed deltagerne hilse på hinanden ved bordene, så alle får sagt noget fra start.

De fleste kender måske hinanden i forvejen, men det er vigtigt at præsentere sig for at skabe en god stemning.

Anguniagaq

Ataatsimooqatigiinnerup suleqatigiinnerullu pilersitsiffiusinnaasumik isumassarsiffiusinnaasumillu saqqummiunnissaa.

Imaaliorsinnaavutit

- Filmi takutiguk apequtigalugulu peqataasut ataatsimooqatigiinneq suleqatigiinnerlu pillugit immikkut eqqarsaatissinneqarsimanersut.
- Oqaluttuariuk titartakkanik filmiliaq ataatsimiinnermi eqqartugassassinut aallarnisaataasoq. Filmimik takutitsinissaq periarfissaqangippat, pilersaarut B atorsinnaavat.

Pilersaarut B

Imaaliorsinnaavutit:

- Assinik suliffigisanni meeqqat inuunerat pillugu takutitsisunik takutitsigit.
- Naatsumik oqaluttuariuk meeqqat suna nuannarinerpaasarneraat. Aammaa angajoqqaanik ataatsimiisineq sioqullugu meeqqanik aperisaqarsinnaavutit paasiniarlugu suna nuannarinerpaasarneraat, meeqqallu oqaluttuaannik issuaallutit.

Mål

At sætte fokus på fællesskab og samarbejde på en konstruktiv og inspirerende måde.

Sådan kan du gøre

- Du viser animationsfilmen og spørger, om det får deltagerne til at tænke på noget særligt omkring fællesskab og samarbejde.
- Fortæl, at det var en opstart til det, vi skal tale om under mødet. Hvis det ikke er muligt at vise film, kan du bruge plan B.

Plan B

Du kan:

- Vise nogle billeder, der viser noget om børnenes liv.
- Fortælle lidt om, hvad børnene er glædest for. Du kan eventuelt inden forældremødet spørge nogle børn om, hvad de er glædest for, og citere det, børnene har fortalt dig.

PowerPoint 3.3

Qitornat pillugu sulisunik qanoq suleqateqartarpit?

3.3 Qitornat pillugu sulisunik qanoq suleqateqartarpit?

- Suut suleqatigiissutigilluarpagut?
- Suleqatigiinneq pitsaasoq qanoq pisarpa?
- Suleqatigiinneq arlaatigut sulis pitsaanerulersinnaava?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimissineq
- Forældre møde

Pegissuutimut Pitsaalluernerullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Ulluinnarni suleqatigiinnerup aallaaviginissaa aamma illuatungeriit isumaat pillugit tusarnaarnissaq tassuunakkullu imminut ammaffiginermik pilersitsinissaq.

Imaalorsinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkitt minutsini marlunni angajoqqaat sulisullu suleqatigiinnerat eqqarsaatigeqqullugu. Angajoqqaat sulisullu immikkoortutik suleqatigiissapput.
- Qinnuigikkitt gruppiminni naatsumik imminnut oqaluttuteqqullugit, suleqatigiinnerup sutigit ingerlalluarneranik.
- Kaajallallutik oqaluttuareerpata, angajoqqaat eqqarsaataat pillugit aperikkitt. Tulliullugulu sulisut aperalugit.
- Suleqatigiit eqqarsaatersuutit pappialarsuarnut allassinnaavaat, iikkamullu nivingarlugit.

Itisilerissutaasunik aperisinnaavutit, kisianni immikkoortup uuma samminerani oqallittoqassanngilaq.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat immaqa oqarput:**

- Ullut tamaasa meeralu tikilluaqquneqarluartarnerput – sulisut ulapikkaluaraangataluunnit.
- Isumaqpunga ilaqutariinnik sullissivimmuut iseraangatta sulisut tamatigut ilassiorluartartut.
- Sulisut ullaakkut ulapippallaartarput, oqaloqatigiilaarnissamut piffissaqartarata. Anigaangama meeqqama qanoq-ittarneranik paasitinneqarpiarneq ajorpunga.
- Isumaqpunga meeqqama meeqqanik allanik isumaqatigiinngissuteqartarnera pillugu ilisimatinneqartarnikka annikippallaartut.

Sulisut immaqa oqarput:

- Sammisimasagut pillugit pitsaasumik isummorsorfigitikkaangatta.
- Angajoqqaat isummaminnik oqaluttuukkaangatigut.
- Angajoqqaat aperigaangatigut.
- Tammaasat pillugit naveersikkaangatta.

Qularnanngilaq maannakkorpiaq misigisartakkasi pillugit aamma allanik assersuutissaqassasusi.

PowerPoint 3.3

Hvordan samarbejder du med personalet om dit barn?

3.3 Hvordan samarbejder du med personalet om dit barn?

- Hvad er vi gode til at samarbejde om?
- Hvordan foregår det gode samarbejde?
- Er der nogle steder, hvor samarbejdet kunne forbedres?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimissineq
- Forældre møde

Pegissuutimut Pitsaalluernerullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At tage udgangspunkt i det daglige samarbejde og få ny inspiration samt lytte til hinandens synspunkter og på den måde skabe åbenhed.

Sådan kan du gøre

- Bed deltagerne om at bruge to minutter til at tænke på samarbejdet mellem forældre og personale. Forældre og personale er i hver deres grupper.
- Du beder dem tage en runde i grupperne, hvor de kort fortæller, hvor samarbejdet i dag fungerer godt.
- Efter de har taget runden i grupperne, spørger du forældrene om deres tanker. Derefter spørger du personalet.
- Bed eventuelt grupperne om at skrive deres tanker ned på et stort ark papir, som kan hænges op på væggen.

Der må gerne stilles uddybende spørgsmål, men der skal ikke diskuteres under dette punkt.

Eksempler du kan bruge**Forældrene siger måske:**

- Både mit barn og jeg får en god modtagelse hver dag – også når personalet har travlt.
- Jeg synes altid personalet er imødekommende, når vi kommer ned på familiecenteret.
- Personalet har lidt for travlt om morgenen, så vi ikke kan nå lige at få talt sammen. Jeg får for lidt at vide om, hvordan mit barn har det, når jeg er gået.
- Jeg synes, jeg får for lidt at vide om mit barns konflikter med andre børn.

Personalet siger måske:

- Når vi får positiv tilbagemelding på aktiviteter, vi har haft.
- Når forældrene fortæller os, hvad de mener.
- At forældrene spørger os til råds.
- Når vi får skældud for noget, der er blevet væk.

I har sikkert helt andre eksempler på noget, som optager jer lige nu.

PowerPoint 3.4

Suleqatigiinneq meeqqanut qanoq pingaaruteqartigiva?

3.4 Suleqatigiinneq meeqqanut qanoq pingaaruteqartigiva?

- Suleqatigiinnerup ingerlalluarnera qanoq ilillutit meeqqani malugisinnaaviuk?
- Suleqatigiinnerup pitsaanerulersinnaanera meeqqani qanoq malugisinnaaviuk?

MANU
- Ongajoqaanik ataatsimitsineq
- Forældremøde

Anguniagaq

Pitsaasumik suleqatigiinnerup meeqqanut pingaarutaata ersersinnissaa, aamma angajoqqaat sulisullu suleqatigiinnerup pitsanngorsarnissaanut kaammattornissaat – tamanna pisariaqartinneqarpat.

Imaaliorinnaavutit

- Peqataasut sulisunut angajoqqaanullu agguallutik issiassapput.
- Gruppit qinnuigikkitt tamarmik immikkut apeqqutit eqqarsaatigeqqullugit.
- Apeqqutinut tamanut pingaarnertut akissutit pingasut gruppit oqaluttuarissavaat. Oqaatsit pingaarnerit allattukkit.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat immaqa oqarput:**

- Suleqatigiilluarnep meerara meeqquarivimmi toqqissimalersittarpaa.
- Meeqqama ajornartorsiutaanut immikkut ittunut naleqqiullugu siuariatornera ilisimasarpara.
- Ilaqutariinnik sullissivimmit ataasiarlunga pulaartoqarpunga inummik nuannarinngisannik. Paniga toqqissimajunnaarsineqarpoq. Taava nutaamik ilitersuisortaarnissara qinnutigivara. Taama pisoqarpoq, maannalu pitsaanerumik ingerlasoqarpoq.
- Meerara meeqquariviliarusunngikkaangat eqqarsartarpunga, suleqatigiinnerput pitsanngorsartariaqartoq.

Sulisut immaqa oqarput:

- Angajoqqaanik suleqateqarnek ingerlalluartillugu meeqqat aamma ingerlalluarterput.
- Suleqatigiilluarnek meeqqat isumaqatigiinngittarnerisa ikileriarnersigut malugineqarsinnaavoq.
- Ullaakkut meeqqat aggiunneqarneranni isumaluttoqarnerata meeqqat toqqissimajunnaarsittarpaat.

PowerPoint 3.4

Hvad betyder samarbejdet for børnene?

3.4 Hvad betyder samarbejdet for børnene?

- Hvordan kan du mærke på børnene, at jeres samarbejde er godt?
- Hvordan kan du mærke på børnene, hvis jeres samarbejdet bør forbedres?

MANU
- Ongajoqaanik ataatsimitsineq
- Forældremøde

Mål

At synliggøre, hvad et godt samarbejde betyder for børnene, og motivere forældre og personale til at forbedre samarbejdet, hvis der er behov for det.

Sådan kan du gøre

- Deltagerne sidder ved bordene opdelt i personale og forældre.
- Du beder grupperne hver for sig om at overveje spørgsmålene.
- Du beder grupperne om at fortælle de tre vigtigste pointer til hvert spørgsmål. Du skriver stikord op.

Eksempler du kan bruge**Forældre siger måske:**

- Det gode samarbejde gør mit barn tryk her i børnehaven.
- Jeg ved, om det går fremad med mit barns særlige problemer.
- Jeg fik engang besøg af en fra familiecenteret, som jeg ikke brød mig om. Det gjorde min datter utryk. Så bad jeg om en anden vejleder. Det fik jeg, og så gik det meget bedre.
- Når mit barn ikke har lyst til at komme i børnehaven, så tænker jeg på, at samarbejdet må forbedres mellem os.

Personalet siger måske:

- Når samarbejdet med forældrene er godt, trives børnene.
- Det positive samarbejde kan mærkes på konfliktniveauet mellem børnene, det er lavt, når vi har det godt.
- En dårlig stemning gør børnene utrykke, når de bliver afleveret om morgenen.

PowerPoint 3.5

Suleqatigiinneq pitsaanerulersinniarlugu qanoq iliorsinnaavugut?

3.5 Suleqatigiinneq pitsaanerulersinniarlugu qanoq iliorsinnaavugut?

- Uanga nammineq qanoq iliorsinnaavunga?
- Uagut angajoqqaat ataatsimoorluta qanoq iliorsinnaavugut?
- Sulisut akornanni inuit ataasiakkaat qanoq iliorsinnaappat?
- Sulisut ataatsimoorlutik qanoq iliorsinnaappat?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremøde

Peqqissutitut Pitsaaneermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Peqataasut tamarmik eqqarsaatigissagaat, tamarmik immikkut ataatsimoorlutillu suleqatigiinneq pitsaanerulersinniarlugu qanoq iliorsinnaanerlutik.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut qinnuigikkitt minutsini marlunni apeqqutit eqqarsaatigeqqullugit.
- Tulliullugu eqqarsaatitik pillugit ilatik oqaluttuutissavaat.

Peqataasut sallerpaatillugu namminneq qanoq iliorsinnaanertik isummerfigissavaat – angajoqqaajugunik sulisuugunilluunniit.

Piffissaqarpat pingaarnersiuisoqassaaq, inernerilu flipoverimut allanneqarlutik.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat immaqa oqarput:**

- Ullaakkut meeqqannik aggiussigaangama sulisut ilassinissaat pikkorinnerulerfigerusuppara.
- Meeqquqerivik qimaleraangatsigu meeraralu sulisunut qujallutalu inuulluaqqusinissarput eqqaamasassavarput.
- Ineqatigiit nuannaqatigiinnissaat siunertarlugu suleqatigiissitamik pilersitsissaagut.
- Allannugassaqarpat pisortaq oqaloqatigissavara, terlinganiik oqalunnernut peqataaniangilanga.

Sulisut immaqa oqarput:

- Meeqqat ataasiakkaat pillugit angajoqqaat oqaloqatiginerusarnerisigut paasissutissiinerusarupput.
- Angajoqqaanut tamanut inussiarnarlungalu qungujulasarupput.
- Meeqqat ataasiakkaat aaneqarneranni ullup ingerlanerani pisimasunit nuannersumik oqaluttuarnissara eqqumaffigiarpara.
- Suleqatigiinni isumaqatigiinnikuuvugut angajoqqaat nuanninngitsumik eqqartortarumanagit.

PowerPoint 3.5

Hvad kan vi gøre for at skabe et bedre samarbejde?

3.5 Hvad kan vi gøre for at skabe et bedre samarbejde?

- Hvad kan jeg selv gøre?
- Hvad kan vi forældre gøre sammen?
- Hvad kan den enkelte i personalegruppen gøre?
- Hvad kan personalegruppen gøre samlet?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimitsineq
- Forældremøde

Peqqissutitut Pitsaaneermullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At alle overvejer, hvad vi hver især og sammen kan gøre for at skabe et endnu bedre samarbejde.

Sådan kan du gøre

- Bed deltagerne bruge to minutter på at overveje spørgsmålene.
- Derefter skal de fortælle de andre om deres overvejelser.

Deltagerne skal først og fremmest forholde sig til, hvad de selv kan gøre, uanset om de er forældre eller personale.

Punkterne prioriteres, hvis der er tid, og resultaterne skrives på en flipover.

Eksempler du kan bruge**Forældrene siger måske:**

- Jeg vil gerne blive bedre til at hilse på personalet om morgenen, når jeg kommer med mit barn.
- Jeg skal huske at mit barn og jeg siger farvel og tak for i dag, når vi går fra børnehaven.
- Vi nedsætter en arbejdsgruppe der arrangerer en stuefest.
- Jeg vil snakke med lederen, hvis der er noget, som skal ændres, for jeg vil ikke være med på sladder.

Personalet siger måske:

- Vi vil sikre bedre information om det enkelte barn ved at tale mere med forældrene.
- Jeg vil være positiv og smilende overfor alle forældre.
- Jeg vil være opmærksom på, at fortælle en positiv historie fra dagen, når det enkelte barn bliver hentet.
- I personalegruppen har vi aftalt, at vi lader være med at fortælle negative ting om forældrene.

3.6 Unikaallanneq

MANU

- Ongooqqaanik ataatsimittaneq
- Forebæremøde

Peqqissutimut Pitisaalunermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Periarfissaapput imeq, kaffi, tii tamulugassamerngillu – aamma issiaqatiginngisanik oqaloqateqalaarnissaq.

Imaaliorsinnaavutit

- Unikaallannerup qanoq sivisutiginiissaa qaqugulu peqataasut utereersimanissaat oqaatigiuk. Unikaallanneq annerpaamik minutsinik 15-inik sivissussuseqartariaqarpoq.
- Ilisarimarpianngisat oqaloqatiginissaat kaammattuutigiuk.

Unikaallannermut atatillugu peqataasut allaanerusumik inississinnaavatit, nutaanik suleqatigiilliorlutit. Peqataasut amerlanertigut ilisarimanerusatik issiaqatigerusuttarpaat.

ATAATSIMOOQATIGIINNEQ SULEQATIGIINNERLU

3.6 Pause

MANU

- Ongooqqaanik ataatsimittaneq
- Forebæremøde

Peqqissutimut Pitisaalunermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Pause

Mål

Mulighed for at få vand, kaffe, te og lidt let at spise - og at tale kort med andre end dem, man sidder sammen med.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller hvor lang tid pausen varer, og hvornår deltagerne skal være tilbage. Pausen bør være på ca. 15 minutter.
- Du opfordrer alle til at tale med dem, de ikke kender så godt.

I forbindelse med pausen kan du eventuelt bryde op i den måde, deltagerne sidder sammen på, så de kommer til at danne nye grupper. Deltagerne vil ofte sætte sig sammen med dem, de kender bedst.

FÆLLESSKAB OG SAMARBEJDE

PowerPoint 3.7

Ataatsimooqatigiiffiit assigiinngitsut

3.7 Ataatsimooqatigiiffiit assigiinngitsut

- Ataatsimooqatigiiffiit suut kissaatiginartissinnaavisigit?
- Ataatsimooqatigiiffiit mannakkorpiaq suuppat?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimooqatigiiffiit
- Forældremede

Pregeqissuut Pitsaalluernerullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Anguniagaq

Angajoqqaat, meeqqat aamma angajoqqaat sulisullu akornanni ataatsimooqatigiiffinnik siuarsaanissaq.

Imaaliorinnaavutit

- Meeqqanut tunngatillugu ataatsimooqatigiiffiusartorpasuit naatsumik oqaluttuarikkitt. Angajoqqaat akornanni, angajoqqaat sulisullu akornanni aamma meeqqat akornanni ataatsimooqatigiiffeqartarpoq.
- Peqataasut angajoqqaanut sulisunullu sulii immikkooqassapput, gruppillu apeqqutit pillugit oqallinnissaat aallartissavat. Oqariatuutit pingaarnersaat allattukkit.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat immaqa oqarput:**

- Qaammammut ataasiarluta ualikkut ataatsimooqatigiiffiusartorpasuit, angajoqqaat meeqqerivimmi ataatsimoorfigisaannik.
- Pitsaassaaq meeqqat sapaatip-akunnerisa naanerini imminnut pulaarnerusarsinnaappata. Kissaatigigaluarparput sulisut tamatuma aaqjissuunnissaanut ikiutissasut.
- Maanna atisaajartarfimmi ilaanneeriarluta immitsinnut ilassisarpugut, kisianni kissaatiginartikkaluarpara tamatta immitsinnut ilassisassasugut.

Sulsut immaqa oqarput:

- Kissaatigaarput ukiumoortumik sulisut ulloqartassasut, soorlu kangerlularlutik, nerisasioqatigiilluta ataatsimoornerpullu patajalaallisarlugu. Taamaassappat angajoqqaat ullormi tassani meeqqatik namminneq paarisariaqarpaat.
- Sulisutut ataatsimoorfippat patajaallisarusupparput, immitsinnut saqqummiivigisarluta, soorlu qaammammut ataasiarluta.
- Meeqqat akornanni ataatsimooqatigiiffiit maluginiarneruniarpagut, qanorlu patajaallisarsinnaaneri pillugit angajoqqaat oqaloqatigalugit.

PowerPoint 3.7

Fællesskaber på kryds og tværs

3.7 Fællesskaber på kryds og tværs

- Hvilke fællesskaber kunne I godt tænke jer?
- Hvilke fællesskaber har I lige nu?

MANU
- Ongajoqqaanik ataatsimooqatigiiffiit
- Forældremede

Pregeqissuut Pitsaalluernerullu Aqutisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barnidom

Mål

At fremme fællesskaber mellem forældrene, mellem børnene og mellem forældre og personale.

Sådan kan du gøre

- Du fortæller kort, at der er mange forskellige fællesskaber omkring børn. Der er fællesskaber mellem forældre og forældre, forældre og personale og i børnegrupperne.
- Deltagerne sættes stadig sammen i forældregruppe og personalegruppe, og du sætter grupperne i gang med at snakke om spørgsmålene. De noterer det vigtigste budskab.

Eksempler du kan bruge**Forældrene siger måske:**

- Vi vil have en fælles eftermiddag om måneden, hvor vi forældre er sammen i børnehaven.
- Det ville være godt hvis børnene besøgte hinanden noget mere i weekenden. Vi kunne godt tænke os, personalet hjælper med at organisere det.
- Lige nu hilser vi af og til på hinanden i garderoben, men jeg kunne godt tænke mig, at vi alle hilser på hinanden.

Personalet siger måske:

- Vi vil gerne have en årlig personale dag, fx ude i fjorden, hvor vi kan lave mad sammen og få styrket vores fællesskab. Det kræver at forældrene selv passer deres børn på personale dagen.
- Vi vil gerne styrke vores faglige fællesskab ved at holde oplæg for hinanden, fx én gang om måneden.
- Vi vil se mere på fællesskaberne børnene imellem og tale med forældrene om, hvordan vi kan styrke dem.

PowerPoint 3.8

Ataatsimooqatigiiffiit nutaat pillugit isumaqatigiissutit

3.8 Ataatsimooqatigiiffiit nutaat pillugit isumaqatigiissutit**Tigussaasunik isumaqatigiinneq:**

- Kina qanoq iliussava?
- Qaqugu taamaaliussava?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimooqatigiiffiit
- Forældre

Pegissutitut Pitsaalluunermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Tigussaasunik piviusorpalaartunillu isumaqatigiissuteqarnissaq, ataatsimooqatigiinnerunermik aamma meeqqat, angajoqqaat sulisullu toqqissimasutut misiginerannik kinguneqartunik.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut tamarmik ataatsimuussapput, ataatsimiinnermillu aqutsisup isummat suut saqqummiunneqarsimanersut naatsumik nassuiassavaa.
- Ersarissippata, ataatsimiinnermik aqutsisup isumagissavaa immikkoortunut ataasiakkaanut atatillugu kia suna suliarissaneraa pillugu isumaqatigiissusiortoqarnissaa.

Tamatamani pineqarsinnaapput inuit ataasiakkaat iliuuserisinnaasaat, imaluunniit suleqatigiit mikinerusut isumagissamittut isumaqatigiissutigisaat.

Assersuutit atorsinnaasatit**Angajoqqaat:**

- Angajoqqaat ilaat ataaseq internet-ikkut naapiffiliussaaq, angajoqqaat tamarmik pinnguartarfimmi arsaattarfimmi allamiluunniit naapinnissaminnik pisariitsumik isumaqatigiissuteqarfigisinnaasaannik – imaluunniit napparsimavimmiit angerlartoqarnerani attaveqaatigisinnaasaminnik.
- Angajoqqaatigiit isumaqatigiippat, sulisut peqatigalugit angajoqqaanut nutaanut tikilluaqqusissutissamik suliaqarniarlutik, tassuunakkut angajoqqaat nutaat pitsaasumik ataatsimooqataasinnaaleqqullugit.

Sulisut:

- Maluginiarluartarniarpara meeqqat tamarmik pinnguaqatigiittartunut peqataanersut, meeqqat pinnguaqatigiittarnissamik isumaqatigiissuteqarlutillu imminnut pulaartarniassammata.
- Isumagissavarput angajoqqaat sammisaqartitsilluni aqqissuussinernut meeqqerivimmik atuisinnaanissaat.
- Meeqqat nutaat amerlugaangata, ilisareqatigiinnissaq siunertaralugu ataatsimooqatigiittarnissaq sulisut suliniutigissavaat.

PowerPoint 3.8

Aftaler om nye fællesskaber

3.8 Aftaler om nye fællesskaber**Indgå konkrete aftaler:**

- Hvem gør hvad?
- Hvornår gør de det?

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimooqatigiiffiit
- Forældre

Pegissutitut Pitsaalluunermullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At indgå konkrete realistiske aftaler, der giver mere fællesskab, som betyder, at både børn, forældre og personale føler sig godt tilpas.

Sådan kan du gøre

- Alle deltagere er sammen, og mødelederen ridser op, hvilke ideer der er kommet frem.
- Når det er klart, sørger mødelederen for, at det aftales for de enkelte punkter, hvem der gør hvad.

Det kan både være noget, som den enkelte kan gøre, og noget, som en lille gruppe aftaler at gøre

Eksempler du kan bruge**Forældre:**

- En forælder opretter en on-linegruppe, hvor alle forældrene let kan aftale at mødes på legeplads, fodboldbane eller andre steder – eller måske holde kontakt, når de er udskrevet fra hospitalet.
- En forældregruppe aftaler, at de laver et velkomstprogram for nye forældre sammen med personalet, så de nye bliver sluset godt ind i fællesskabet.

Personale:

- Jeg vil være opmærksom på, at alle børn er i en legegruppe, så børnene har legeaftaler og besøger hinanden.
- Vi sørger for, at forældrene kan bruge børnehavens rammer til arrangementer.
- Personalet tager initiativ til en ryste-sammen-fest, når der er kommet mange nye børn.

PowerPoint 3.9

Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

3.10 Inuulluaritsi ullumimullu qujanaq

- Ullumimut qujanaq

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissutisut Pittaalluimullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Anguniagaq

Angajoqqaat ataatsiinneq peqataanerlu qanoq misigisimanerlugu eqqarsaatigissagaat. Peqataasut tamarmik angajoqqaanik ataatsimiisitsinermit anissasut isumalluarlutik, aamma meeqqanut imminnullu iliuuseqarnissartik piunassuseqarfigalugu.

Imaaliorsinnaavutit

- Peqataasut aperikkat ataatsiinnermut peqataaneq qanoq-igineraat.
- Angajoqqaanik ataatsimiisitsinissamut pilersarusioqataasimasut takkussimasullu tamaasa qujaffigikkit.
- Inuulluaqqukkit ullumimullu qujallutit. MANU-mi sammisassat allat pilersarusiorsimagussigut tamatuma oqaluttuarinissaa eqqaamajuk.

PowerPoint 3.9

Farvel og tak for i dag

3.9 Farvel og tak for i dag

- Tak for i dag.

MANU- Ongajoqqaanik ataatsimistsineq
- Forældremøde

Pegissutisut Pittaalluimullu Aqutsisoqarfik - Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse 2018 - © God Barndom

Mål

At forældrene tænker over mødet, og hvordan det har været at deltage. At alle går fra forældremødet med en optimistisk stemning og har mod på at gøre noget for børnene og hinanden.

Sådan kan du gøre

- Spørg deltagerne om, hvordan det har været at deltage i forældremødet.
- Sig tak til alle dem, der har hjulpet med at planlægge forældremødet, og tak til alle, der kom.
- Sig farvel og tak for i dag. Har I planlagt andre MANU arrangementer, så husk at fortælle om det.